

ȘCOALA VREMIII

REVISTA ASOCIAȚIEI ÎNVĂȚĂTORILOR ARAD

Anul X.

No. 5-6

Mai-Iunie 1939

Direcția Centrală
Școlărilor Arad

**PRIM REDACTOR;
ION D. UNGUREANU**

S U M A R

- Ion Ilina :** *M. S. Regele*
Să străjuim
Ion D. Ungureanu : *Pe urmele Marelui Haret*

Din câmpul profesiei

- Gh. Moșiu :** *Rolul individualismului în statul totalitar*
Florian Stănică : *Vorbirea copilului*
* * *
Iosif Târziu : *Inv. și profesorii la datorie*
Din carnetul meu de control

Straja Țării

- Gh. Martin :** *Buna dispoziție*

Literatură

- C. Mnerie :** *Inimă de poet (pag. 157)*
Ion Ilina : *Poetul (pag. 181)*
Iuliu Sabin : *Reîncarnare (pag. 182)*

Dela instituțiile noastre

- Banca (pag. 183), Librăria (pag. 186), Rev. școlar (pag. 193)*

Diverse

- Petru Șerban :** *Posta redacției (pag. 168).*
Incrustări pe răbojul vremii
(pag. 189)
Pentru direcțiunile școlare (p. 192)
Pentru foștii elevi ai Șc. Normale
Șt. Velovan^e din Craiova (p. 195)

Cronica

- Primăvara literară (pag. 189), Un fapt și trei învățăminte*
(pag. 197), După 20 de ani (pag. 198). Legi cari nu se
aplică (pag. 198), Universitatea Populară (pag. 199), Cărți
(pag. 200), Reviste (pag. 202)

*Credință și Muncă
pentru Țară și Rege*

*M. S. R. Carol II.
Marele Sărăjer*

ȘCOALA VREMII

REVISTĂ PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ

a Asociației învățătorilor din județul Arad.

Apare lunar, afară de lunile: Iulie și August.

ANUL X.

Arad, Mai-Iunie 1939.

Nr. 5-6

Să străjuim!

Să străjuim cum falnicii străbuni
De-alungul vremilor au străjuit;
Să stăruim pământul țării sfânt,
Pământ cu foc și sânge miruit.

Să ne 'nfrățim cu vulturii ce trec
Ca fulgerul prin haurile-adânci;
Înfipti în glia sfântă toți să fim
De-apururi strajă — neclintite stânci.

Ni-e sufletul pavăză de oțel
Și brațe-avem puternice de fier,
Credință-avem. Cărarea 'n viitor,
Ne-o luminează Marele Străjer.

Ion Iluna

PE URMELE MARELUI HARET

Datoria învățătorilor de azi.

Rolul învățătorilor în viața Poporului român era cunoscut nu numai din eroica mișcare cooperatistă inițiată de Spiru Haret, de a cărui faptă se leagă începutul renașterii economice și adevăratei civilizații românești; nu numai din faptul că învățătorii au făcut posibilă renașterea politică, promovând elementul românesc curat, din mediul rural, ca factor politic, social și economic de primul rang, în Statul Român; nu numai din minunatele fapte obținute de învățători și țărani lor, în luptele victorioase cari ne-au dat România Mare; ci, mai ales în timpul de după război, când, amestecați în toate partidele politice au dat lupte eroice pentru a împiedeca destrămarea morală a Națiunii, provocată de lăcomia, venalitate și lipsa de scrupule a politicienismului de club.

Cinstit, conștiincios, temător de Dumnezeu și patriot convins; cunoscător al sufletului și nevoilor celor de jos, luminat de pregătirea sa multilaterală — deși sumară — învățătorul român a avut un rol decisiv în desfășurarea evenimentelor.

De aceea a fost privit cu ură de elementele conducătoare ale trecutului unanime în a-l scoate din viața socială și politică a țării,

La această neglijată — până de curând — graniță de Vest, rolul învățătorimii este și mai mare.

Trebue să luptăm cu energie înzecită ca această graniță să devină o fortăreață de oțel și beton care să întrecă și linia Siegfried și linia Maginot.

Trebue să luptăm ca toată regiunea aceasta și toată țara să devină o fortăreață de suflet — inexpugnabilă — care să sfideze orice atac, fie el oricât de puternic. Să cerem autorităților să ne dea pentru fiecare școală o mitralieră și pentru fiecare clasă cel puțin o pușcă, pentru a familiariza pe copil cu armele de războiu. Și să fie păcatul nostru dacă nu vom crește o națiune de buni țintași, pentru a rămâne proverbială dorința de viață și libertate a Românilor.

Dar, pentruca, lucrul nostru să înceapă metodic și să aibe o bază solidă, trebuie să promovăm **ridicarea economică** a poporului nostru. Căci sărăcia nu numai că este periculoasă sfătuitoare, dar face imposibilă o înarmare puternică.

Invățătorii să se pună — chiar din vara aceasta — în fruntea unei mișcări masive de cooperatizare a satelor românești. Incepeți cu cooperativele mixte, cari să facă operațiuni de producție, valorificare, consum și credit.

Numai astfel vom putea smulge viața economică din mâna streinilor, numai astfel vom ridica standardul de viață și veniturile Poporului românesc; numai astfel vom consolida Națiunea și Statul Român.

Invățătorii cu priceperea și patriotismul lor trebuie să fie îndrumătorii acestei acțiuni puternice, fără de care, celelalte frumoase acțiuni sunt sortite a fi clădite pe nisip.

Numai începând de aci, vom fi pe drumul sănătos indicat de marele Haret și ne vom fi făcut datoria bine.

I. D. Ungureanu

Inimă de poet

Păstrează-mi inima cu grijă căci inimile noastre, vai
Sunt tot atâta de plăpânde ca și rozetele de Mai,
Ce-și scutur, albele petale, la cea mai blândă respirație
A vântului, ce le mângăie cu parfumata-i respirație...

Păstrează-mi inima cu grijă, e inima unui învins;
O inimă în care-o glumă, e-o lovitură dinadins
Și'n care dorul plin de viață străbate, vai, atâta de rar,
Ingenunchind la tronu'n care, domnește imnul funerar.

Păstrează-mi inima cu grijă și'n caldul zâmbet o'nfășoară,
O vagă umbr'a nepăsării atât de crud o infioară;
Doar lângă tine ea se simte, că e mai caldă, mai senină,
Incolo, biata inimioară, e atât de tristă și streină...

N. Mnerie

Din câmpul profesieiROUL INDIVIDUALISMULUI
ÎN STATUL TOTALITAR

de Gh. Mojiu

(urmare)

Rezultatele științei cari verifică presupunerile oamenilor, nu mai atunci sunt adevăruri, când ajung în armonie cu adevărurile Evangheliei. Adevărul e unic. Nu poate fi adevăr în știință sau filosofie, ceea ce nu-i adevăr în Evanghelie. Teoria dublului adevăr, a lui Averoes, dela începutul secolului XIII, nu i-a mulțumit pe oameni. Științele, care nu sunt altceva decât „puncte de vedere asupra existențelor“ cum le definește filosoful Nae Ionescu nu-și pot complecta teoriile decât prin armonia stabilită între ele și Evanghelie. Cu filosofia e la fel. „Orice filosofie ne îndrumă într'un chip oarecare, în noi înșine. Mai mult decât toate filosofii, însă, face acest lucru Evanghelia. A exista, a trăi, a fi puternic, a ridica pe cel nenorocit și a-l întări, a elibera sclavul, a birui slăbiciunea cu virtutea și corpul cu spiritul, a reteza creșcăturile dorințelor și a ne conduce prin tranșeele mormintelor prin tristețea căderii frunzelor și prin câmpurile de gheață ale morții. — dincolo, departe, în viața cea veșnică : — iată ce vrea Evanghelia iată programul ei. Vita, vita abundantius... iată făgăduința ei. Spiritus et vita... sunt cele mai dulci cuvinte ale ei. Trece lumea și mărirea ei, cerul și astrii se vor învechi, dar nu vor pieri individualitatea bine formată și virtutea conștiință de sine. Acestea nu vor vedea moartea, căci au biruit-o“. (Ottocar Prohászka: „Concepția superioară a vieții“ pag. 191). Acest program evanghelic însă, nu se poate realiza decât de o individualitate sănătos dezvoltată, căci ea „e lucrul cel mai frumos, ce poate exista. Ea e cristalizarea concepției de viață, e floarea vieții, e muzica conștiinței și Intruparea nevăzutului“. (Același, pag. 190).

Ce preț are individualitatea, ne arată Mântuitorul, când vestește că, oricare dintre noi e mai mult decât toate lumile laolaltă. „Isus ne-a arătat valoarea individualității“ (Ott. Prohászka p. 192). Individualitatea cea dezvoltată armonic e tipul perfect al omenirii.

În ea domină virtutea. „Lumea se concretizează în individualitate și toată lumea externă există pentru cea internă“. (Același, pag. 195). Numai din individualitatea noastră, putem cunoaște viața și lumea, „Acest lucru ni-l spune instinctul, fiziologia și psihologia noastră, care așează toată lumea înaintea noastră și o adună în jurul nostru, ca în jurul unui centru, îndemnându-ne ca toată această lume să o ridicăm la noi, să o absorbim în noi și să o transformăm într-o viață bogată, interiorizată și fericită“. „...înțelegerea lumii e condiționată de prealabila zidire a omului lăuntric. Germenul vieții se află în noi, trebuie numai să-l dezvoltăm deplin“. (Ott. Prohászka p. 196 și 203). Din dezvoltarea acestui germen, se ajunge la individualitatea omului. Ea se hrănește din ideea divină și evoluează neîntrerupt într-o conștiință întietoară, dând omului unitatea individuală și unitatea comunitară.

Într-o individualitate dezvoltată armonios, se găsește depozitată energia lumii în cele trei ordine: fizică, morală și supranaturală — a grației divine. Fără contopirea armonioasă a acestor trei energii, nu există individualitate adevărată. Iată dar ce fel de individualitate trebuie fixată ca ideal al educației și urmărit cu stăruință spre a fi realizată. Ea trebuie creată și realizată. Individualismul astfel conceput este singurul individualism care e pe deplin justificat în viața socială. Societatea nu poate exista fără individualități, dar cu altfel de individualități ea trece printr-o succesiune de nenorociri.

Ce individualitate poate avea un om care n'are fizic robust, nervi sănătoși, sânge curat; un om care n'are energie morală, idei mărețe, idealuri înalte; un om care nesocotește grația divină? Genialul scriitor rus Leon Tolstoi, într-o scrisoare către Eugen Schmidt, zice: „Cu cât devine omul mai bătrân, cu atât mai clară și mai tare i se formează convingerea că singurul rost al vieții e împlinirea voii lui Dumnezeu și că voia lui Dumnezeu e un lucru ușor, care aduce omului isbândă și fericire“. (După Ott. Prohászka, op. cit. p. 206). Dezvoltarea individualității, înseamnă pe de-asupra oricărei educații fizice și intelectuale, evanghelizare. Individualismul adevărat nu poate refuza doctrina evanghelică. Din Evanghelie vine îndemnul la desăvârșire și ideea de viață a individului. Numai concepția evanghelică poate crea individualități mărețe, fiindcă motivele oferite de ea, pentru realizarea individualității, nu sunt întrecute de nici o concepție. „Cel dintâiu element al unei individualități

frumoase e concepția de viață". (Ott. Prohászka, op. cit. p. 208). Concepție mai înaltă decât a Evangheliei nu există. Ideile ei mari și luminoase, pătrund în om și-i despică întunerecul dinlăuntru, transformă și armonizează tot ce-i diform și crează individualitatea desăvârșită. „Razele frumuseții învăluiesc în întregime individualitatea, iar ideea cea sublimă străbate și domină totul, crează unitate în diversitate și formei îi împrumută frumusețe. Individualitatea ajunge, astfel, la unitate; rațiunea și inima, corpul și sufletul, lumea și Dumnezeu, știința și credința, instinctul și virtutea, fizica și morala se unesc în individualitate „sub specie vitae pulchrae" (Ott. Prohászka, op. cit., 208).

Sub semnul vieții curate.

Dacă individualitatea și doctrina sa, individualismul, sunt ceea ce într'un chip modest și sumar am arătat că sunt socotite în general, care ar putea fi rostul lor într'o societate organizată pe temeuri politice, cum e de ex. Statul, și în deosebi așa numitul stat totalitar?

Din concepția individualismului reese clar caracterul creștin al individualității umane. Fără acest caracter, nu există individualitate desăvârșită. Pe noi ne interesează, aici, numai o astfel de individualitate, care poate servi ca ideal. Poate însă, avea rost într'un stat totalitar un asemenea individualism, și pot fi asemenea individualități integrate în el?

Dela început spun că, Statul, care este forma superioară — cea mai înaintată și cea mai largă — a organizației sociale, n'ar avea nici un motiv să fie împotriva individualismului, care concepe individualitatea umană așa cum am arătat că trebuie concepută, — adică sub specie religioasă — pentru motivul că, „omenirea este sociabilă și religioasă, de când o cunoaște istoria". (Teodor M. Popescu: „Misiunea creștină a statului"). Acesta e caracterul ei: sociabilitatea și religiozitatea. S'ar părea ciudată logica după care s'ar obiecta împotriva firii omenești, pentru că are aceste două caractere. Tot așa de ciudat ar fi și faptul că unul din caractere i s'ar tolera, iar altul nu. Din firea omenească nu se poate scoate nici unul din aceste două caractere. Căutând să le distrugem, am distruge germenul individualității.

Între individualitatea care este concepută în chipul cel mai ideal, de către creștinism, și între Stat, care tot de creștinism este socotit a fi de ordin divin, — în sensul că autoritatea lui e

dela Dumnezeu — ideologic, nu poate exista decât o perfectă armonie „...creștinismul a admis, într'un timp când nu avea unde să-și plece capul și într'un stat care a căutat aproape trei secole să-l distrugă, a admis și a învățat sub loviturile sângeroase ale persecuției, că statul și autoritatea sunt totuși voite de Dumnezeu și trebuiesc cinștite și servite din convingere religioasă, și din datorie morală”. (Teodor M. Popescu: (Op cit.).

Fericitul Augustin, din a cărui concepție teologii apuseni scot principiile călăuzitoare, vedea misiunea cea mare a statului, socială și creștină, în dreptate, prin care se asigură ordinea. Fără dreptate, un stat nu poate fi în slujba binelui. A nu recunoaște individualitatea, este o abatere dela principiul dreptății. Așa a înțeles Mântuitorul și așa a justificat Sf. apostol Pavel, Statul. Statul conceput de creștinism, este o instituție în slujba lui Dumnezeu, rânduit să asigure ordinea morală pe pământ, o ordine morală după felul celei cerești. De aceea creștinismul i-a recunoscut necesitatea. „Ordinea este de esență divină și lumea este ordine”. (Teod. M. Popescu, op. cit.) În concepția creștină, Statul este o cosmocrație, adică o putere care crează ordinea socială. După această concepție, în rostul lui intră și grija de fie care individ în parte, nu numai de societate luată ca tot întreg. Rostul Statului este să sprijine ridicarea morală și materială a indivizilor în genere, să-i îndrepte sufletește, să îmbunătățească situația socială și culturală a lor și să promoveze binele în general. Într'un cuvânt, Statul este puterea creatoare de ordine, care trebuie să aibă conștiința unei misiuni creștine, — căci misiune mai ideală nu poate exista. „Misiunii creștine Statul îi poate fi de ajutor cel puțin nemai fiindu-i piedecă.

Creștinismul nu numai nu se dispensează de existența Statului... dar, o presupune și o justifică. Apariția creștinismului a așteptat, din providențială hotărîre dumnezească, până la formarea celui mai mare și mai bine organizat stat vechiu, care a fost statul roman: stat universal și cultural, stat de legi și de ordine.

Statul roman a colaborat, fără să știe și fără să vrea, la marea operă creștină... Biserica ortodoxă s'a organizat în cadrul dat și recunoscut al statului”. (T. M. Popescu).

Deși era păgân, totuș, creștinismul a recunoscut și rostul Statului roman. Statul creștin a existat abia în evul mediu, care atinge prin începutul lui antichitatea, iar prin sfârșitul lui epoca

modernă a istoriei, în care a stăpânit încă ideea Statului creștin, până la revoluția franceză. Prin această revoluție se crează Statul modern, liberal, democrat și laic. În el s'a decretat că nu există divinitate; există numai rațiunea; că ori care alt Dumnezeu este inuțil. Într'un asemenea Stat nu s'a mai găsit nici o justificare pentru religie, și pentru Biserică nici o considerație.

„Statul modern nu mai are o conștiință creștină”. (T. M. Popescu). Ca urmare, o răsturnare a concepției creștine a Statului și o schimbare atât a ideologiei asupra colectivității cât și a celei individualiste. Pe încetul s'a ajuns la un individualism fals și exagerat, când individul a fost răsfățat și socotit totul, în paguba celorlalte realități sociale. Individul a fost socotit singura realitate socială. Familia și neamul, au ajuns a fi presupuse simple ficțiuni. Concepția aceasta cu diferitele ei variante ideologice, a creiat anarhismul social modern. Anarhia spirituală însă, se lichidează prin sterilitatea la care a ajuns. Apare o nouă ordine politică, o nouă cosmocrație, care îngăduie omenirii să se apropie din nou de idealul moral și spiritual cu esență creștină.

Puterea creatoare de ordine socială, cosmocrația nouă apare sub forma necunoscută în istorie, a Statului totalitar.

Ce este acest stat? Ce este totalitarismul?

Ca atitudine ideologică și spirituală, este expresia majoră de existență a unui popor. Eroismul este nota specifică a majoratului și 'n eroism — conștiința.

Nici un stat nu cultivă eroismul ca Statul totalitar.

„Cuvântul „totalitarism” exprima ceea ce constituie esența doctrinală a formațiilor politice, economice și sociale”, și „își are originea într'o declarație faimoasă a lui Mussolini. Într'un discurs ținut la Milano, la 28 Octombrie 1925, „ducele” a zis, în forma aforistică ce-i este familiară: „nimic în contra Statului, nimic în afară ee Stat, totul în Stat”. (P. P. Negulescu: „Destinul omenirii”, Editura „Fundatia pentru literatură și artă „Regele Carol II”, București 1938, Ediția I, pag 289)

Prin această formulă ideologică, ce ține loc de definiție, Statul apare ca o formă nouă de organizare socială, în care el este pus mai presus de orice, și în opoziție atât cu vechea autocrație, cât și cu democrația.

Totalitarismul este „statocrația”, ca formă optimă și definitivă a vieții popoarelor”. (P. P. Negulescu, op. cit. pag. 289—90).

Această concepție nu admite că „vreun interes, individual, de familie, de clasă socială, de corporație economică, de comunitate, religioasă, ar putea să stea în picioare, în fața intereselor Statului, nerecunoscând ca posibilă existența independentă, alături de stat, a entităților individuale și a formațiilor colective de acest fel, înglobându-le în sfârșit, pe toate în cadrele atot cuprinzătoare ale Statului, ca simple părți ale unui tot, ce nu pot avea ființă decât într'ânsul și printr'ânsul. Această concepție face din Stat totul, realitatea supremă și scopul ultim al vieții unui popor... Statocrația respinge toate concepțiile vechi și doctrinele politice cari admiteau alături de Stat și alte realități cu interese proprii în afară de ale Statului, sau chiar în opoziție cu ele. Puzderiei indivizilor — oameni mici nu arareori meschini, de cele mai multe ori egoiști și totdeauna trecători, — statocrația îi opune un tot unic, mare, puternic, desinteresat și permanent, dacă nu chiar etern, un tot august, care e Statul“. (P. P. Negulescu, op. cit. p. 290). Filosoful Giovanni Gentile, doctrinarul oficial al fascismului, și sub influența lui însuși Mussolini a declarat că „Statul e Absolutul“.

Tendența de a servi acest „Absolut“ pe teren economic, social și cultural, realizând un „Tot politic“, înseamnă a duce o acțiune totalitară; iar a explica această acțiune, arătându-i esența teoretică și necesitatea practică, spune Dl prof P. P. Negulescu, înseamnă a stabili o doctrină totalitară. Din asemenea motive s'a născut totalitarismul.

Partea care ne interesează mai mult pe noi este problema omului ca individ, într'un asemea Stat.

În statul totalitar există un principiu suveran: este principiul înnoirii lumii prin copil. Statele totalitare, ca nici unul dintre state, au ridicat copilul pe planul marilor probleme pe care le au. Ele voiesc să-și imprime chipul lor în copil. Ele recunosc valoarea spirituală a copilului și pentru stăpânirea lui fac totul. Între State și Biserică — care este stăpâna absolută a sufletelor, există o adevărată concurență pentru a-și apropia copilul. Fiecare însă, urmărește alte scopuri. Biserica are perspectivă transcedentală și dă pregătire omului pentru veșnicie; Statul — Statul totalitar — are perspectivă istorică și dă pregătire omului pentru viața pământească politică. „Pentru noul naționalism, numărul e forța statului. Aceasta impune o luminoasă, largă și costisitoare politică demografică în cadrul familiei consfințite și încurajate. Drep-

turile spirituale ale Bisericii sunt recunoscute în măsura în care nu se contrazic — ca în Germania unde răsunătorul conflict cu Vaticanul are între alte cauze, pe aceia a dreptului de proprietate spirituală asupra copilului“. (Nichifor Crainic: *Ortodoxia și etnocrația*“ p. 8).

Am amintit cele două state: Italia și Germania, fiindcă amândouă sunt state totalitare tipice. E de mirat cum s'au născut aceste concepții atât de asemănătoare în cadrul social cu dinamism deosebit. Spiritualitatea celor două neamuri totdeauna distanțate ca ideal, și-a găsit expresia într'o ideologie cu conținut aproape identic. În treacăt vom privi asemănările și deosebirile dintre cele două concepții totalitare cu privire la individ.

În fascism, indivizii și grupările lor, au numai roluri de organe cu funcțiuni deosebite. Ei nu pot avea în afară de Stat decât existență pur ideologică. Conținutul spiritual al existenței lor care le dă calitatea de oameni — în sensul superior — se dezvoltă sub influența și directivele Statului. În sânul lui se crează idealul indivizilor. Statul produce conștiința individuală. El dă o mare și tulburătoare amploare spirituală individului de calitate pentru ca să simtă cu certitudine ecourile realității adânci a neamului. Atâta rost are individul în fascism și atât se înțelege prin individualism în Statul totalitar. „Doctrina fascistă a luat ca punct de plecare această concepție, a primatului societății față de individ.“ (P. P. Negulescu, *Op. cit.* p. 324). Individul, în Statul totalitar fascist are valoare numai întrucât prin el, prin voința lui individuală, Statul capătă realitate. Indivizii din voința lor crează o voință colectivă, care e mult mai puternică decât voința individuală. Statul, după concepția totalitară este o comunitate de voință. Filosoful Giovanni Gentile a pus la îndemâna fascismului un mit, așezat pe o concepție metafizică „După „idealismul actualist“ al acestui cugetător, realitatea este, în originea și în esența ei intimă, un act. Ea există întrucât se realizează, — și nu se poate realiza decât printr'un act de gândire. Gândind, gândirea își realizează obiectul, — și se realizează în acelaș timp și pe ea însăși. Întru cât se realizează însă pe ea însăși și își realizează în acelaș timp obiectul, gândirea este, în fond, voința creatoare. Izvorul oricărei realități se arată astfel a fi voința. Voința însă e de mai multe feluri sau, mai exact, de mai multe grade de generabilitate. Ea este la început, firește, voință individuală. Voind însă, ca

indivizi, oamenii crează o voință colectivă, mai puternică, mult mai puternică, decât a fiecăruia din ei, în parte. Este, anume, voința Statului. Adăogându-se voinței individului, această voință a Statului o ridică atât de mult de asupra ei înseși, încât o face să fie altă decât fusese până atunci. Ceeace înseamnă, înăuntrul idealismului actualist, că o crează din nou. Statul devine astfel o realitate, nu numai superioară individului, dar care îl absoarbe în sine. Individul nu mai trăiește prin el însuși, ci prin Statul în care este înglobat, — în care îl înglobează, mai exact, invaziunea Statului în propria lui ființă. Cum zice Giovanni Gentile însuși: „Statul este în noi înșine; el trăiește și trebuie să trăiască înăuntrul nostru, în voința noastră, în inteligența noastră. Acolo trebuie să crească el, să se înalțe și să ia din ce în ce mai mult conștiință de datoriile și de scopurile lui“. Instalat astfel, ca o realitate metafizică superioară, în ființa intimă a fiecărui individ, Statul îi mărginește voința lui slabă cu voința sa mult mai puternică. I-o mărginește, în momentul chiar în care se naște, îndreptând-o, dacă e nevoie, în altă direcție decât cea în care s'ar fi îndreptat dela sine. Aceasta e originea psihologică a suveranității Statului, pe care individul o simte ca o necesitate străină de el, și căreia e silit să se supună, fără să vrea, atunci când n'o înțelege, întru cât motivarea ei superioară îl poate depăși..“ (P. P. Negulescu, Op. cit. pag. 331).

Statul totalitar fascist consideră teoria libertăților individuale cu principiul individualist, ca depășită. Până la fascism individul era socotit ca scop și Statul ca mijloc; în fascism e invers. Doctrina fascistă a intervertit raportul dintre individ și Stat. „Colectivitatea nu mai este în slujba individului; dimpotrivă, individul e servitorul colectivității. Nu mai există prin urmare drepturi, ci numai datorii individuale.... Făcând din Stat o ființă reală, concretă, vie, autonomă, concepută ca o unitate etică, politică și economică, scop social și ideal al membrilor săi, doctrina fascistă expulzează individul de pe scena dreptului public și în acelaș timp, desființează noțiunea drepturilor individuale. Aceasta rămâne de sigur aplicabilă între indivizi, dar dispăre din raporturile între Stat și indivizi, cari sunt puși astfel într'o simplă situație colectivă, modificabilă oricâteori interesul politic o reclamă. Făcând din Stat Absolutul, concepția fascistă elimină în mod logic ideea drepturilor publice subiective. Ca în cetatea antică, particularii au

drepturi numai în raporturile lor unii cu alții, dar n'au nicidecum față de Stat, care a redevenit stăpânul lucrurilor divine și umane." (Marcel Prélot: „L'empire fasciste“, pag. 107. — După P. P. Negulescu, pag. 335).

Intr'un Stat cu asemenea concepție, pedagogia este nevoită să-și revizuiască unele principii, între care, în primul rând principiul individualist. Fiindcă chemarea ei este să formuleze și să discute problemele de educație, pregătind prin ele pe om pentru folosul societății va trebui să încerce o nouă adaptare cerințelor politice: dela democrație, spre totalitarism, în Statele respective: Italia, Germania..

În Germania, totalitarismul a căpătat expresia prin național-socialism. Totalitarismul național socialist, după principalul teoretician al lui, Alfred Rosenberg, are ca principiu fundamental în doctrină, atitudinea oamenilor cari îl compun, în fața lumii. Atitudinea aceasta în fața lumii e elementul „primordial, esențial, decisiv“. De el depinde tot ce face un popor, tot ce reușește să realizeze. „Weltauschanung“ cum îl numește Rosenberg, este pentru un popor „ceea ce îmbrățișează tot, ceea ce caracterizează tot, cu condiția ca ea să fie adâncă și curată. Acest termen — zice el — al cărui înțeles nu poate fi exprimat decât cu greutate în alte limbi, nu înseamnă decât... un anumit mod de a privi lumea, adică o atitudine, — interioară, de care se poate prinde destul de limpede și care se manifestează și în afară, — a sufletului, a intelectului și a caracterului, care determină stilul vieții, structura Statului și norma juridică a unui popor sau a unei rase. Ceea ce este elementar și decisiv, este aceasta atitudine“. (Alfred Rosenberg. După P. P. Negulescu: „Destinul omenirii“ pag. 445). Dl. prof. P. P. Negulescu, traducând termenul „Weltauschanung“ spune că nu este altceva, decât un complex de sentimente, că nu poate fi decât conștiința omului care are aceste sentimente, care le încearcă sau le suportă. „...dacă țaria unui Stat, capacitatea lui de a-și realiza scopurile, și prin urmare existența, ca și viitorul lui, atârnă de ceea ce gândesc și simt oamenii ce îl locuesc atunci nu mai încapе îndoială că nu mai poate fi vorba de o supremație a Statului, ca personalitate juridică, ci numai de o supremație a poporului, ca personalitate etnică. Pe această cale, ideologia național socialismului se depărtează în acelaș timp, atât de doctrina fascistă, cât și de cea tradițională germană“. După

fascism „nu este Națiunea care crează Statul, ca în vechea concepție naturalistă... Dimpotrivă, Națiunea e creată de Stat, care dă poporului... o voință și prin urmare o existență efectivă”. (Mussolini) În național socialism e tocmai contrar: „...poporul constituit în comunitate. Totul... purcede din el, se leagă de el, își găsește în el rațiunea de a fi. Așa numita Volksgemeinschaft se situează în centrul organizării politice, ale cărei elemente gravitează astfel, toate, în jurul ei. Doctrina național-socialistă insistă în deosebi asupra acestei perspective centrale a comunității poporului, pentru că ea înțelege să diferențieze astfel regimul său autoritar de dictaturile propriu zise, în care poporul nu este o cauză, ci un simplu efect, și anume de dictatura fascistă, care pune Statul înaintea poporului”. (Roger Bonnard: „Le droit et l'état dans la doctrine nationale-socialiste“, pag 10. După P. P. Negulescu: „Destinul omenirii“, pag. 458).

În acest totalitarism național-socialist, în care totul este națiunea, născută dintr'o comunitate, — am putea spune de destin — a indivizilor, atât de deosebit de totalitarismul fascist, în care totul este Statul, e ușor de înțeles, că altcum este privit individul și alt rol are individualismul. Deosebită este problema individualismului în totalitarismului național socialist atât față de felul în care e văzută în fascism cât și față de felul în care e văzută în democrație. Din cele de până aci spuse, cred că s'a înțeles. Totalitarismul național-socialist vrea un individ care are conștiința de rasă, singura prin care „poate ajunge la claritatea, la intensitatea, la eficacitatea ce-i sunt indispensabile“, ca să poată da împreună cu ceilalți semeni ai lui, unitatea desăvârșită neamului. În această unitate e puterea maximă a neamului — și, indirect a fiecărui individ, — singura care dă posibilitatea să se creeze Statul și să se realizeze scopuri superioare în viață. Individualismul anarhic după care fiecare ins trăiește de capul lui, ajungând astfel la descriere totală, este combătut de totalitarism. El cere o totalizare; vrea totalitatea ideii, simțirii și voinții; vrea „unire în cuget și'n simțire“. Vrea o comunitate desăvârșită de ideal și de viață, în care să se uniformizeze complect manifestările individuale și colective ale poporului german, în toate privințele „...numai întocmirea vieții și a a Statului după concepțiile național-socialiste pare a fi conformă cu natura tuturor oamenilor germani“, zice doctrinarul Stuckart. (După P. P. Negulescu p. 479).

Oricât ni s'ar părea de păgubitoare aceste concepții și regimuri totalitare, individualismului, ele nu fac altceva decât să oprească anarhia creată prin individualismul exagerat, care amenință cu pulverizarea, solidaritatea națională. „... înțelegem individualizarea — zice Dl prof. Iosif I. Gabrea — decât ca metodă de a descoperi și cultiva aptitudinile individuale, nu ca scop în sine. Scopul nu poate fi decât social și anume: punerea la contribuție, în folosul societății, a aptitudinilor individuale valorificate în mod maximal; interesul social, înaintea celui individual. Pentru aceasta integrăm deci individul în societate, sau refacem solidaritatea socială, pe baza elementelor individuale“. (Iosif I. Gabrea: „Individualizarea învățământului“, pag. 126).

Prin individualismul sănătos, educația caută să încadreze pe individ în națiune, creatoarea Statului totalitar, care este expresia majoră a poporului. Nația, ca să-și poată îndeplini funcția spirituală, trebuie să încadreze în ființa ei pe toți indivizii cari au aceeași comunitate de destin. Acest lucru nu se poate realiza deplin decât în totalitarism, adică în concepția politică despre lume și viață, care vrea o unitate desăvârșită a indivizilor, în idei, în sentimente și în viață. Statele totalitare — cari sunt și naționale, fiindcă sunt ale neamurilor cari le-au creat — sunt organisme actuale, ale societății omenești. Ele sunt forma istorică concretă a comunității umane. „Comunitățile umane se nasc prin faptul că în substratul biologic intervine dragostea, bunătațea, care structurează nebuloasă biologică, o desparte în „lumi sociale“, în comunități sau organisme supraindividuale.

Statul național reprezintă sinteza substratului biologic reprezentat prin națiune și ideea Statului pe deplin construit de logicieni. Pe linia intensificării sentimentului de dragoste și solidaritatea între oameni, educația a înfăptuit națiunea; pe linia programului cugetării logice, a raționalizării vieții sociale, instrucția a realizat organizația politică, Statul. Forma concretă istorică, realizată din participarea celor două „stadii“ este Statul național“. (Traian Brăileanu: „Scepticismul în pedagogie“. „Revista de pedagogie“, Cernăuți, an. V. Oct.-Dec. 1935, caet 4, pag. 348-49).

• Adevărata libertate națională o dobândește o națiune numai prin totalitarism, fiindcă în el nu se pierde nici o energie individuală. Școala într'un Stat totalitar, dă lupta pentru asigurarea acestei libertăți, în vederea căreia cristalizează organismul Statu-

lui național. Ea nu va mai avea ca suprem și unic criteriu, „cantitatea cunoștințelor“, ca școala Statului democratic, ci, pe lângă aceasta, „intensitatea sentimentului național“, al individului. Prin această nouă ierarhizare, se ajunge la cea mai curată spiritualitate și la o viață plină de vigoare.

Popoarele nu-și pot contura fizionomia lor spirituală fără ideea națională. Și fără această idee ele nu pot ajunge la o solidaritate. „Ea este ideea generatoare de energie în viața națiunilor, este concepția, cu care își încep popoarele viața“. (Iosif I. Gabrea „Naționalismul creator“. București, 1928. Editura Casa Școalelor, Ediția I, pag. 20).

„Un om cinstit normal — zice tot D-Sa — este în mod instinctiv solidar cu pământul și neamul, în care s'a născut și trăiește. Această solidaritate este, într'un sens foarte larg, ceea ce numim naționalism“ (Lucr. cit. pag. 5). Naționalismul, prin urmare, este concepția solidarității totale a indivizilor, „ridicată pe temelia solidarității instinctive a omului cu pământul și neamul în care s'a născut“.

Naționalismul este doctrina solidarității popoarelor, peste faptul că el este și sentimentul acestei solidarități. Dar adevărata solidaritate a lor este exprimată în naționalismul totalitar. În el, indivizii ajung la suprema unitate. În el, indivizii iau o atitudine categorică, determinată de bogățiile spirituale ale neamului: limbă, obiceiuri, artă, cultură, religie, aspirație și de toate elementele cari le dau conștiința diferențierii lor reale, de celelalte comunități de destin.

Totalitarismul este doctrina și disciplina, care crează din personalitățile indivizilor, personalitatea uriașă și desăvârșită a nației. Prin totalitarism, popoarele devin națiuni. Totalitarismul este forma văzută a conștiinței de sine a unei nații. Totalitarismul nu este o tiranie. El este expresia cea mai viguroasă a unei comunități. În el domină personalitatea națiunii. De aceea îndrănesc să fac mărturisirea, că doresc ca și neamul românesc să-și poată exprima suveranitatea peste propria lui soartă, într'o desăvârșită comunitate.

Această posibilitate stă, înainte de toate, în Școală; în Școala națională. Ea va fi realizată însă, numai în măsura în care se va înțelege că „cei ce învață pe copiii noștri trebuie să fie Români“. Că „cel ce nu are nimic comun cu viața românească, nu poate

vorbi cu pasiune de trecutul ei, de jertfele ei, de gloriile ei și nic nu se poate identifica cu aspirațiile de viitor ale acestui neam" (Preot Dr. Mihail Bejenaru: „Naționatizarea școlii”. Revista de pedagogie”. Cernăuți, an. VII. Oct.-Dec. 1937, caet IV. pag. 416).

„In Școala națională, profesorul nu este calculator de medii, ci conducător spiritual al tineretului, deschizător de drumuri spre desăvârșirea ființei națiunii românești”. (Traian Brăileanu, Rev. de pedagogie an. V Oct.-Dec. 1935. caet IV. pag. 349).

Din întreagă bibliografie pedagogică cu caracter naționalist, nu cred că există vre-o lucrare, care să pretindă tiranizarea individului și ca urmare, suprimarea individualismului sănătos. Individualismul nu este distrus prin totalitarism, fiindcă individualismul crează naționalismul; iar naționalismul la rândul lui a creat totalitarismul, — adică doctrina politică care îi permite cea mai desăvârșită dezvoltare. Naționalismul se realizează pe deplin numai în totalitarism. De aceea, în naționalism, totalitarismul își are toată aplicația. Și de aceea și are rol individualismul în Statul totalitar.

Pentru ca să pot fi înțeles bine, de către toți, în tot ce am spus aici, încheiu cu versurile poetului Nichifor Crainic:

„Dogorâți de'nvălvorarea luptei, suntem însetați
Nu de nră pentru dușmani, ci de dragostea de frați”.

Gh. Moșiu

VORBIREA COPILULUI

a) *Intrebările copilului*

Printre alte predispoziții cu care se naște copilul, este și »nevoia de exprimare«, de comunicare. Această însușire, de sigur, o posedă în diferite grade de perfecție, pe o scară foarte largă, întreg regnul animal, dela animale, omul primitiv, până la omul civilizată, cult. Fiecare stadiu de comunicare, exprimare, specific acestor spețe, se caracterizează prin trăsături bine delimitate și cunoscute.

Vorbirea copilului, până să ajungă la maturizare, desăvârșire, trece prin diferite faze, evoluiază epocă de epocă, în raport cu structura sa psihofizică și cu trebuințele eului său în formare. Ea este determinată de: a) *nevoia de activitate*, b) *imitație*, c) *interesul personal* și d) *interesul social*.¹⁾

Una din fazele caracteristice ale evoluției vorbirii copilului este și acelea care poartă numirea de »*epoca întrebării*«, perioadă ce se anunță dela 3 ani și ține până după vârsta de 7 ani. În vremea aceasta se afirmă semnul separației psihice de lucruri, afirmarea gândirii copilului, care degajându-se de exterior se interiorizează²⁾. Este epoca în care copilul începe să-și consolideze vorbirea, când formularea propozițiilor este din ce în ce mai corectă, mai interesantă și mai completă.

Asupra acestei »perioade de întrebări« ne vom opri și vom fixa unele discuții, lămuriri și opinii ce le găsim necesare pentru înlesnirea și consolidarea, în chip natural, a vorbirii copilului.

Incepând cu vârsta de 3 ani, copilul asaltează pe cei ce-l înconjoară cu o sumedenie de întrebări. Vrea să știe atâtea, vrea să afle, descoase cu insistență până la plictiseală și enervare. Felurite întrebări, din te miri ce, sfredelește sufletul său și nu-și găsește astâmpăr până ce nu desleagă enigma ce-l chină. O desleagă, trebuie s'o deslege, așa cum poate, după priceperea și putințele sale, dar o desleagă.

Copiii, cu toate propriile lor cercetări, observări și experiențe, neîndestulătoare pentru temperarea curiozității, a foamei de a cunoaște, întrebunțează orice mijloc de investigație de a deslega

¹⁾ D. Theodoriu: *Pedagogie* pag. 100—101.

²⁾ Cristian Constantinescu: *Vorbirea copilului* pag. 22.

impresiile și enigmele ce bat la poarta simțurilor lor, și de a clarifica toate gândurile ce-i frământă.

Azi, de cele mai multe ori, părinții și în genere toți educatorii, unii din ignoranță, alții din spirit de comoditate ori crescuți în idei pedagogice autoritare, calcă în picioare această tendință firească a copiilor, evitând pe orice cale întrebările lor.

Numai cei bolnavi, cei suferinzi sau cei timizi nu întrebă. Ori acest indiciu trebuie să ne dea de gândit și trebuie să luăm măsuri în consecință. Bolnavii trebuiesc vindecați, timizii îndemnați, încurajați să se prindă și ei în hora îndrăsnelii de a întreba astfel vorbirea lor va suferi, limbajul va rămâne în deficit.

Atitudinea nepedagogică și inumană de a nu le răspunde sau de a-i brusca, cu vorba sau gestul, isgonindu-i că ne plictisesc sau ne turbură liniștea, ne inervează nu-și găsește calificativ de condamnare. Și totuși e așa de generalizată atitudinea aceasta, până și'n obiceiul multor educatori.

Și doamne, ce importanță covârșitoare au întrebările, atât pentru educatori (părinți și învățători) cât și pentru copii!

„Născându-i pofța de a întreba, nu facem altceva decât să-i aprindem focul culturii, căci implicit se va naște în sufletul său *dorința de a ști*, acea foame intelectuală“.

Întrebările copiilor formează un excelent mijloc pentru apropierea dintre educatori și copii. Copilul simte nevoia de a se lega sufletește de cei mai mari ca el, cerându-le sfatul, părerea, pe baza priceperii și a experienței lor. Când părinții sau educatorii nu satisfac aceste porniri, copiii se apropie de servitori, de diferiți vagabonzi, se atașează sufletește de ei, dacă le dă explicațiile cerute, dacă îi îmbată cu tot felul de năzdravenii și povești, întâmplări impresionante. Ei se depărtează astfel de părinții lor, tocmai prin răceala ce-au manifestat-o față de ei. Iar când nu găsesc nici o prietenie de acest gen în viața lor, își descarcă sufletul în jocul lor sau devin timizi, ursuzi, morocănoși.

Întrebările copiilor, oricât de naive, sunt interesante, mai ales că sugerează educatorilor nou interes pentru anumite lucruri și acțiuni, ba chiar le atrage atenția asupra unora de ei neștiute. Dar nu numai atât. Stând cu ei de vorbă, intim și ascultându-le și răspunzându-le întrebărilor lor, le putem cunoaște în mod cert și fidel bagajul limbajului și vom ști ce anume cuvinte, expresii și propozițiuni să utilizăm în discuții, în lecții, spre a fi înțeleși de toți în întregime.

Tot cu această ocazie își controlează și ei expresiile vorbirii, își îmbogățesc vocabularul, și obțin mai multă logică în formularea frazelor.

Prin suflul din sufletul lor, creează, sunt sinceri, vioi, naturali și stăpâni pe ei. Ți-e mai mare dragul, observând câtă seriozitate, cât interes pun acești naivi copilași în întrebările lor.

Întrebările copiilor și răspunsurile educatorului pot alcătui când sunt conduse cu pricepere, plăcute și interesante convorbiri, adevărate lecții vii, care satisfac aviditatea sufletească a celor mici, desvoltă inteligența, spiritul de observație și ateeția, verifică atâtea idei eronate, ce și le formează copii singuri.

Nu trebuie neglijat nici faptul, de aceeaș importanță, că această tendință a copiilor spre întrebări este o nimerită ocazie de a le cerceta și cunoaște sufletul, satisfăcând astfel o cerință imperioasă — condiție sine qua non — pusă de școala nouă, ce tinde a se instaura pe baze cât mai solide, cu sorți de isbândă din ce în ce mai siguri — cunoașterea individualității elevilor. După felul întrebărilor ce le pun, observăm spre ce anume lucruri înclină, ce spirit sunt: abstract, concret, obiectiv, subiectiv, etc. care le este spiritul de observație, raționamentul, gradul memoriei, inteligenții, gradul de activitate, voința, emotivitatea, atenția, spiritul de inițiativă, cur. jul, etc.

— Se constată, iarăși, spre ce subiecte și obiecte de învățământ înclină fiecare elev mai mult, cum și anum te stări sufletești ale acestora.

Obișnuți să-și explice și să expună și altora lucrurile și acțiunile din jurul lor, cu atenție și în chip sistematic, copiii vor fi deprinși în acest fel, iar nu în chip superficial, cum se întâmplă azi, când ei trec distrați prin fața atâtor acte ale vieții și naturii fără să rețină ceva.

„Copilul, până în pragul școalei, a întrebat pe cei mari, împins de *curiozitatea* de a-și explica atâtea și atâtea taine, în fața cărora mintea lui s'a găsit de atâtea ori. Și mulțumită acestei *curiozități și porniri de a întreba*, el și-a adunat în suflet o mulțime de cunoștințe și a talmăcit atâtea mistere din rețeaua deasă de mistere ce ia cu asalt miutea oricărui om normal. Isvorul acesta de cultură, al curiozității, e, neîndoios cel mai de seamă, și dispariția lui ar însemna dispariția culturii. Școala deci, să întrețină și să sporească curiozitatea copiilor.“⁴)

În felul acesta, învățământul devine psihologic, căci răspunde foamei sufletești a copilului, oferind știința atunci când el o cere.

Dar, spre a se ajunge la respectarea acestei tendințe firești a copilului, trebuie ca educatorul — părinți și învățători — să aibe mai întâiu vocație pentru misiunea sa, să iubească și să știe iubi pe copil și ca ultim corolar, să fie dornic și iubitor de discuție. Aceste însușiri psihice îl vor îndemna nu numai să se apropie de copil ascultându-i pulsațiile inimii și vraja întreărilor sale, dar să-și rezerve și timpul necesar acestor confesiuni psihice reciproce.

Întrebările copiilor sunt „brazde proaspete întoarse, asupra cărora să te apleci și să înfigi sămânța”.

Numai când se vor pătrunde de însemnătatea instructivă și educativă a întrebărilor copiilor, părinții și ceilalți educatori, nu vor mai rupe firul întrebărilor, categorici, bruscând voioșia, mobilitatea și comunicativitatea lor, prin admonestări și îndepărtări intempestive, nedându-și seama că împiedică dezvoltarea naturală a unor ființe care-și au dreptul la viață și la formarea psihicului lor în raport cu cerințele interioare.

Florian Stănică

Învățătorii și profesorii la datorie

În timp ce intelectuali, cari, în nici un caz nu pot umple, cu aportul lor, tot conținutul noțiunii de muncă intelectuală erau îngrijorați de soarta efemeră a unei candidaturi, echipe de învățători și profesori — absenți dela această preocupare — senini și cu înțelegerea adâncă a misiunii lor permanente, se îndreptau, din toate unghiurile țării, spre centrele de inițiere în apostolatul Străzii Țării și Serviciului Social.

În seara de 1 Iunie au părăsit Aradul următorii învățători mergând spre Breaza și Sfântu Gheorghe: Lascu Ion, Codreanu, Ionescu-Șiria, Ardelean-Curtici, Magoș, Mnerie, Ionescu-Arad, Puiu și Partaiche, fiind salutați în gară de primul redactor al revistei noastre.

În aceeași seară au mai plecat colegul N. Cârstea la cursurile dela Grădiște ale Serviciului social.

Tuturor acestora, revista noastră le urează succes și sănătate.

INSEMĂNĂRI DIN CĂRNETUL MEU DE CONTROL

de **Iosif Târziu** — **Iablanîța**,
(Continuare)

Părăsind comuna Măgulicea după un drum care șerpuiește peste deal, ajung în comuna Lazuri unde funcționează colegul Octavian Turuc împreună cu soția. Înainte de venirea colegului Turuc, școala nou zidită era desgrădită și intravilanul servea de loc de odihnă pentru porcii satului. Prin munca numitului am aflat-o îngrădită cu gard, pomi fructiferi și flori sădite cu multă dragoste de acești învățători. Nu mică mi-a fost surprinderea când am avut fericirea după inspecție a asculta frumoasele cântări patriotice cântate de elevii școlii pe 2 voci. Amintesc acest fapt pentru că în plasa Hălmașu abea avem 4 învățători cari sunt conducători de cor și cari au înființat cor. A conduce cor în jurul Hălmașului cu elevii școlii primare e soră cu imposibilitatea, deoarece poporul Moș nu este cântăreț e tăcut și nu are auz muzical. În cele 23 comune din acest jur în decurs de 7 ani cât le-am colindat n'am auzit pe nimeni cântând fie singur fie în muncă colectivă, la săpat, or la culesul porumbului, cum e obiceiul pe alte meleaguri. De aceea în nenumăratele mele rapoarte lunare am cerut ca în această regiune să se numească ici-colea învățători cari sunt conducători de cor. N'am fost ascultat. Rezultatul? Avem comune la șes unde funcționează mai mulți învățători dintre cari 2, ba chiar trei, sunt conducători de cor și din această cauză certele pe tema corului sunt la ordinea zilei și dau mult de lucru autorităților școlare, cu reclamațiunile ce se fac. În jurul Hălmașului avem nevoie de 2 feluri de învățători: unii cari să fie conducători de cor, iar alții cari să curețe vocabularul Moșului de o mulțime de străinisme ca în viitor să nu mai aud întrebându-mă baciul: Ce mai scriu Ușagurile (ziarele) domnule revizor?

Cinste colegului Turuc pentru faptul, că împreună cu preotul local Ioan Coroi, un bun prieten al școlii, a decis, iar Ministerul a aprobat ca școala de acolo să poarte numele de

•Școala primară de stat Episcop Dr. Grigore Comșa», aducând prin aceasta tributul de recunoștință harnicului fiu de învățător ajuns Vlădică și pentru dragostea ce numitul a manifestat-o față de dascăli, cu ocazia vizitațiilor sale canonice. Fie amintirea lui vecnică în memoria noastră. Il rog ca această denumire să împodobească în timpul cel mai scurt posibil frontispiciul școlii de acolo. Îi doresc succes colegului Turuc în campania ziaristică ce o aduce în interesul zidirii Sft. biserici de acolo aducându-i aminte cuvintele Apostolului Pavel care zice: Fără credință nu este cu putință a plăcea lui Dumnezeu. Cu Dumnezeu înainte și vei învinge.

Școala din Gura-Văii. Ajung la oara 5 după masă. Spre surprinderea mea aflu elevi în clasă împreună cu învățătorul lor atât de iubit de ei și de noi. Aici funcționează colegul Ionel Demetrescu venit aici din comuna Valea Stanciului-Dolj. Ai în față un om cu un fizic puțin dezvoltat, slab, fața neagră ca a tuturor Românilor, modest, dar curat îmbrăcat. Îți faci impresia că omul aceste nu dispune de minimul de energie atât de necesară învățătorului. Ce a realizat în decurs de 7 ani? Din o școală neglijată ca frecvență i-a succes să aibă o frecvență de 100%. Edificiul școlar îngrădit, bine întreținut. Școala înzestrată cu mobilierul necesar. Materialul didactic confecționat de învățător și elevi. Păreții clasei împodobiti cu desenuri, hărți și vederi din România. E o adevărată plăcere să stai în această școală. Are un Muzeu școlar de toată frumusețea și bine înzestrat, având următoarele secții: herbar, mineral, produsele agricole ale comunei, ouă încondeate și numismatică. Timp de 4 oare am examinat alternativ, când eu, când el. Am primit la toate obiectele de învățământ răspunsuri foarte bune. Disciplina și curățenia exemplare. Verific și arhiva școlară. Se află frumos aranjată și inventariată. Toate registrele scrise caligrafic ca și a colegul din Mândruloc Cocioban. Ambii pot servi de model colegilor din județi.

Ca cetitorul să se convingă despre personalitatea acestui model de învățător țin să amintesc, că întrecut având numai gradul definitiv, în cercul cultural Pleșcuța cu toatecă erau între învățători elemente de grad I, el a fost propus a fi președinte și sub președenția sa acest cerc cultural a fost foarte fecund dând rezultate pipaibile. Este conducătorul cercului

premilitar. A adunat material de folclor publicat în revistei »Fundațiilor Regale«, aducându-i-se și mulțumiri. Adună cu elevii plante medicinale cari aduc un câștig micilor cetățeni de mâne.

Ce face în Dumineci și sărbători? Școala este plină de țărani cărora le ține conferințe din toate domeniile. Și pentru ca ei să nu se plictisească sau mai bine zis, de dragul variației le cântă la patefon cântări naționale. După conferințele cu bărbații, încep conferințele cu femeile pe cari le ține vrednica lui soție Doamna Aurora Demetrescu care asemenea are 6 clase normale, pe cari, neputându-le termina până la capăt a fost o pierdere pentru învățământ.

În anul 1936 a fost concentrat în armată. Școala a fost incredințată doamnei. Dar cum? I-a prescris materialul de propus făcându-i și schițele necesare. Am asistat și la o astfel de lecție. S'a muncit cu devotament. Am examinat și materialul anterior propus de doamna învățătoare și am constatat un rezultat ales. Așa se lucră la această școală.

Ca activitate extrașcolară mai amintesc că a adunat fără nici un ban materialul necesar zidirii unui Cămin cultural în această foarte mică comună. Este în curs de zidire și o baie populară la care a contribuit cu suma de 20,000 Lei Ministerul Sănătății Publice. Mai nou aflu că se află la cursuri pregătitoare pentru »Serviciul Social«,

Pe baza constatărilor la fața locului și pe baza informațiilor primite dela toate serviciile publice și dela poporul său pe cari îl iubește și servește cu zel excepțional, de 5 ori l-am propus prin raportul meu lunar ca să i-se aducă mulțumiri eventual »Răspлата muncii«. Și de data aceasta n'am fost ascultat iar raportul neluat în considerare. Ce să fac, aceste sunt păcatele trecutului cari mă revoaltă și despre cari nu mai vreau să vorbesc.

Pentru a fi școala în spiritul ritmului nou preconizat de mai marii noștri, nu mai puțin pentru a da un stimulent tinerilor generații muncitoare și nu vorbărețe, adevărindu-se cuvintele Sft. Scripturi care ne spune: »Dă, Cesarului ce este al Cesarului și lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu« atrag atențiunea și propun tânărului și harnicului nostru Domn revizor școlar Dogariu decorarea învățătorului Ionel Demetrescu din

Gura-Văii pentru munca excepțională dezvoltată în și afară de școală. Am ferma speranță că cel puțin de data aceasta voi fi ascultat neavând nici un interes personal ci numai și numai interesele școlii românești.

Din Gura-Văii trec cu o barcă peste Criș la școala din Rostoci unde la un sindur post funcționează Doamna învățătoare Sofia Codău măritată Neamțu. Am voit să văd cum este condusă o școală de o femeie. Ce se văd. Rezultat strălucit. Se bucură de respectul locuitorilor, câștigat prin muncă și cinste ireproșabilă. Mulțumită ei s'a zidit școală acolo unde nimeni nu credea. Frecvența și aici este foarte bună, dovadă că poporul nostru apreciază munca dascălului.

Tot aici țin să mulțumesc luminatului și prietenului școlii noastre din Rostoci, Aurel Căprariu care cu un zel lăudabil a fost sufletul înțelegător întru zidirea școlii noastre de acolo. Ii aduc laude binemeritate rugându-l ca și pe mai departe să fie devotat cauzei școlare ca unul dintre ce mai deștepți țărani ce am aflat în jurul Gurahonțului.

Picături de otravă

Di Mnerie răspunde dlui Zoțiu care îi trimisese „raja” vânată de dânsul, pentru a se indulci.

COLEGULUI P. ZOȚIU

*Cât despre «indulcit» bădă,
M'am îndulcit, cu adevărat,
Când am aflat că te-ai lăsat,
De «schife» și . . . vânătorie.*

C. Mnerie

Antidot la
„Picături de otravă”

EPIGRAMĂ

Autorului „Picăturilor de otravă”.

*Când fabrici picuri de otravă
Te ungi, eu cred, — pe cerul gurii, —
De-aceia rima când ți-e znoavă
E dulce, — ca vulgarul urii! . . .*

Iullu Sabin

Iullu Sabin răspunde epigramei dlui Mnerie, care vorbea de apă și . . . rahat.

APOSTROFĂ

*Stimate Domn C. Mnerie,
Mă mir că nu te-ai săturat
Să mistui rime'n serie
Amestecate cu . . . rahat!*

Iullu Sabin

Straja Țării

BUNA DISPOZIȚIE

Ceeace scriu dedesubt, ar fi poate mai nimerit a purta titlul: „Dela cercetări spre precizări,” luând punctul de vedere personal al scriitorului, căci doar cu toții știm că, în general în educație și învățământ „buna dispoziție” este una din pietrele de fundament.

Din gura unor elevi am auzit spunându-se că, în școlile lor, la străjerie se procedează cu multă severitate, cu multă silnicie chiar. Comandantul de străjeri intră în clasă încruntat în așa fel, că te sperie cu atitudinea filosofică pe care și-o ia.

M'a mirat acest fapt, mai cu seamă căci tocmai dela cei ce auzeam acestea, așteptam să aud elogii la adresa mișcării renovatoare de țară. Le-am expus din cele predate pe amvoanele străjerismului. Mi s'a răspuns că ceea ce se aplică e cu totul altceva, că adică Dl Prof. din om de știință puțin cam rece, fără să fii fost cândva pedagog, a ajuns nu comandant de străjeri ci comandant de oaste, că adică i s'au mai adăugat câteva grade de temperatură în minus; a ajuns deci și mai rece.

Când mă gândesc la „Buna dispoziție,” cea mult propovăduită în străjerie și cea îndelung așteptată de firavii elevi, mă întreb: Mult îi va mai trebui școlii până când va introduce climatul ozonat al ei, al „bunei dispoziții”?

Atât a intrat spiritul școlasticeii în fibrele omenirii încât nu se mai poate debarasa de el? Par'că văd pe elevul lui Rabelais în carne și oase reprezentat de micul școlar chircit cu capun'n pumni, cu coatele roase de banca ce numai în inventar e trecută ca... mobilă. N'are cine să-l învețe legile proporțiilor, caută să le memorizeze — miercuri după masă — pentru vineri, căci Joi e străjerie.

Da, dar școala, care astfel înțelege străjeria și, mai ales care astfel o aplică; joia cu marșuri și opriri, în celelalte zile cu abstracțiuni neexplicate, neaplicate, ci numai date elevului spre memorizare, cu comandanți de oaste, ai cărui nasturi strălucitori nu-ți dau voe a te apropia, acea școală zic, a adus numai spoiala străjerie și nici decum școala-străjerie după do-

rința marelui pedagog al nostru M. S. Regele, care vrea să dăm copiilor, mai multă înțelegere, mai multă iubire și disciplină în același timp.

Adevărata străjerie introdusă, în școală, are ca principiu diriguitor: Buna dispoziție nu numai la cânt și dans, ci și la matematică.

Ori câteori un străjer vede pe comandantul său, să a-lerge la el cu „Gata la datorie“ pe buze. Când un comandant intră în sala de studiu să ducă cu el nu aerul de savant, ci acea bună dispoziție care atrage și robește pe elev făcându-l în stare să fie gata oricând la datorie și ascultare.

Procedezi apoi, în sala de studiu, după metoda școlii active integrale, căci pe elev îl ai dispus la supraactivitate proprie, ca adevărurile să le afle el, nu să stea smirnă și să admire plin de frică pe savantul, care uitând că e străjer își dezvoltă tacticos discursul despre... Ramses II.

De încheiere: Cu greu pătrund ideile noi, cu greu te obișnuiești a lucra altcum, după ce ani de zile ai lucrat într'un anumit fel, dar ceea ce cere străjeria, se cere nu de acum, ci de pe la 1500, de pe timpul lui Rabelais. Să sperăm că educatorii din „secolul copilului“, mai ales în străjerie vor începe un alt climat pentru viața școlară, introducând: Buna dispoziție.

Gh. Martin

Primăvara literară. D-l *Coriolan Bărbat*, cunoscutul publicist din Arad, colaboratorul nostru, autorul volumelor apărute: »*Flori de primăvară*« — nuvele; »*Anii*« — nuvele, »*Insemnările unui ofițer de poliție*« — nuvele și »*Justiția are cuvântul*« — roman; a volumelor în manuscris: »*Probleme sociale*«, »*Groful*« — fragment de roman din vremea iobăgiei, »*Fără mască*«

— o serie de articole documentare antimarxiste publicate în diverse ziare și reviste, »*Muzic de Wagner*« — roman lucrează actualmente la un roman intitulat: »*Calvar și Înviere*«. În această lucrare autorul, bazat pe documente, ne descrie eroismul Cadeților dela Alcazar, vitejia lui gendară a unor tineri spanioli luptători pentru Cruce și Națiune

Literatură

Poetul

Viata lui e ritmul unui dor . . .
Scaldat în marea largă de visări,
El e însetosatul călător,
Cu sufletul pierdut în depărtări;

Făclie-aprinsă pe aripi de gând,
Ce luminează drumuri largi de veac;
Destinul și-l urmează încrustând
Povara lui pe-al vremii zodiac.

Urzește noi cărări spre ideal,
Din fir de raze tors de amăgiri;
Transformă piatra dură în opal . . .
Din fire rupte, țese amintiri.

.

La urmă, se va stinge picurând,
Cu lacrimi umbra visului — sărac . . .
Rămâne doar comoara lui de gând,
Din care să s'adape veac de veac.

Ion Iluna

Reincarnare...

*Mă văd, legănare de nour sub Soare
In stropiii de ploaie ce udă pământul; —
Mă văd, strălucire din limpezi izvoare,
Ori poate răcoarea ce-mi scaldă mormântul...*

*Mă văd înflorire pe-a Cerului astre,
Apoi putrezire din grase poiene;
Mă văd mângăiere de rouă în glastre,
Ori sfântă sclipire de lacrimi pe gene...*

*Mă văd, licărire de raze în stele, —
Făclie a vremii'n regatul tăcerii.
Mă văd legănare în horă de iele,
Ori vuiet de vânturi pe aripa serii...*

*Mă văd, năzuință în ritmul iubirii.
Mă'nalț, — rugăciune spre lumile sfinte...
Mă văd pe un astru slujind nemuririi,
Ori frate cu vermii ce scurmă'n morminte...*

*Mă văd pretutindeni, — voință ce moare!...
Sunt lumea ce vine și care se duce!
Sunt veșnic prezentul... și totuș mă doare
Că nu sunt lumina durerii pe-o cruce!...*

Iuliu Sabin

Dela Institutiile noastre

Banca Invățătorilor din jud. Arad

Soc. coop. de credit și economii Arad, B-dul Carol I. Nr. 66.
Arad, la 12 Mai 1938

Convocarea Nr. 8

În conformitate cu dispozițiunile Statutare și potrivit hotărârii Comitetului de direcție al băncii dela 12 Mai 1939, se aduce la cunoștință membrilor „Băncii Invățătorilor din jud. Arad” din orașul și jud. Arad, că sunt convocați în.

Adunarea generală extaordinară

în ziua de ³⁰ Iunie 1939, oara 9 a. m. în localul Casei Invățătorilor din Arad, B-dul Carol I. Nr. 66, pentru a discuta și hotări asupra chestiunilor prevăzute în ordinea de zi.

Dacă în această zi nu se va putea întruni majoritatea membrilor cum prevede art. 71 din Statute, ședința adunării generale se va amâna pentru ziua de ~~10~~ Iunie 1939, la aceeaș oră, în acelaș local și cu acelaș ordine de zi.

Ordine de zi:

1) Adopatarea Statutelor Băncii Invățătorilor în conformitate cu noua lege a cooperației.

2) Fuziunea Băncii Invățătorilor cu Librăria Invățătorilor din Arad.

3) Modificarea Statutelor. Această modificare va consta din:

a) Schimbarea firmei din „Banca Invățătorilor din jud. Arad” în „Cooperativa Invățătorilor din jud. Arad”.

b) La art. 2 al 1, se adaugă: „precum și tot felul de operațiuni cu caracter economic ca: consum, producție, aprovizionare, desfacere, valorificare.

c) La art. 32 al. „E” în loc de: să procure numai în comision articole de strictă necesitate, semințe, unelte, instrumente și mașini necesare gospodăriei sau practicei profesionale. precum și să înlesnească desfacerea în comun a produselor, când acestea operațiuni sunt cerute de asociați și nu pot fi îndeplinite prin organizațiuni cooperatiste speciale: „statutul să fie schimbat astfel.” Să înființeze secție economică în conformitate cu articolul 11

pentru organizarea cooperăției, care va cuprinde, după necesitate operațiuni de consum, producție, aprovizionare, desfacere, valorificare etc. Pentru operațiunile secției economice se va ține gestiune separată față de secțiunea bancară urmând ca bilanțul anual să se întocmească pe baza rezultatului general al celor două secțiuni.“

d) La art. 23, în loc de „Capitalul cooperăției este format din părți sociale egale în valoare de lei 500 (cincisute) fiecare” statutul să fie schimbat astfel: „Capitalul cooperativei este format din părți sociale egale în valoare de lei 3000 (treimii) fiecare.

Comitetul de direcție
N. Cristea L. Igrășan

Banca Invățătorilor din jud. Arad

Soc. Coop. de credit și economii Arad, B-dul Carol I. Nr. 66.
Arad la 12 Mai 1939.

Convocarea Nr. 9

Deoarece Adunarea Generală convocată pe data de 19 Februarie 1939 nu s'a putut ține din cauza concentrărilor militare, subsemnații membrii ai comitetului de direcție, în urma inputernicirii dată de consiliul de administrație prin procesul verbal din 23 Aprilie 1939 și conform art. 36 din Statut, convocăm Adunarea Generală ordinară a Băncii Invățătorilor din județul Arad pe ziua de 11 Iunie 1939, la ora 10 a. m. în localul Casei Invățătorilor din Arad, B-dul Carol No. 66 pentru a discuta și hotări asupra chestiunilor prevăzute în ordinea de zi.

Dacă în această zi nu se va putea întruni majoritatea membrilor cum prevede art. 38 din Statut, ședința Adunării Generale se va amâna pentru ziua de 14 Iunie 1939 orele 10 în acelaș local, cu aceeași ordine de zi și când se va ține cu ori câți membrii vor fi prezenți.

Bilanțul, contul de profit și perderi, partida fiecărui societar și registrele de contabilitate se pot vedea de dnii membrii conform art. 37 din Statut, chiar de acum la sediul băncii în ori ce zi, în orele de birou.

Ordinea de zi:

- 1) Constituirea biroului și constatarea membrilor prezenți.

2) Darea de seamă a consiliului de administrație asupra mersului operațiunilor societății în anul 1938.

3) Raportul Comisiunii censorilor.

4) Aprobarea bilanțului și contului de profit și pierderi, împărțirea beneficiului și descărcarea consiliului de administrație de gestiunea sa pe anul 1938.

5) Fixarea sumei maxime pe care banca o poate împrumuta dela Federală, Institutul Național al Cooperăției, etc.

6) Stabilirea dobânzii ce banca o va lua dela împrumuturi acordate societăților și nesocietăților.

7) Fixarea maximumului de împrumut ce se poate acorda unui societar și nesocietar.

8) Stabilirea sumelor ce se poate împrumuta cooperativele din localitate și condițiunile acordării acestor împrumuturi.

9) Stabilirea condițiunilor spre fructificare și dobânda ce urmează a li se plăti.

10) Să se ia cunoștință de împrumuturile membrilor din consiliul de administrație și censori.

11) Votarea bugetului pe anul 1939.

12) Să se ia cunoștință de rezultatul inspecțiilor făcute de censori și organele instituțiunilor de control și să se avizeze asupra măsurilor și sancțiunilor ce urmează să se ia.

13) Aprobarea regulamentului secției mutuale

14) Ratificarea intrării și ieșirii membrilor din cooperativă.

15) Alegerea unui membru din consiliu sau censor care să reprezinte banca în Adunarea Generală a Federalei.

16) Alegerea a 2 membrii în consiliul de administrație în locul dlor D. Boariu și E. Spinașiu demisionați, primul înlocuit provizoriu prin dl. Țundre Teodor și alți trei membrii în locul dlor Cristea Nicolae, Tau Ioan și Stamatoiu Constantin ale căror mandate au expirat.

17) Alegerea a trei censori și trei supleanți.

18) A se lua cunoștință de raportul delegațiilor care au participat la adunările generale ale societăților la care banca este afiliată și indicarea punctului de vedere pe care delegații și-l susțin.

19) A se lua cunoștință de cota de reduceri din capital în urma asanării societății.

20) Diverse.

Voturile adunării se fac prin ridicare de mâini afară de cazul

când se va cere votul secret, în conformitate cu statutele.

Deciziunile luate de Adunarea Generală în limitate actului constitutiv, statutelor și legii, sunt obligatoare pentru toți societarii.

Nici un societar nu poate avea mai mult decât un singur vot ori ce ar fi numărul părților sociale ce posedă.

Cei absenți vor fi reprezentați printr'un mandatar societar, care trebuie să aibă mandat scris. Un mandatar nu poate reprezenta decât un singur societar în afară de votul lui.

Ad-torii nu pot să ia parte la vot: a) pentru aprobarea bilanțului și b) rezoluțiunile ce privesc responsabilitatea lor art. 163 c) com. și nici nu pot reprezenta ca mandatar pe un asociat, lipsă dela adunare.

Membrii consiliului de administrație, ale căror mandate au expirat, pot fi realeși.

Membrii cari nu sunt la curent cu obligațiunile lor față de bancă, nu pot lua parte în adunare.

Memarii comitetului de direcție:

• N. Cristea L. Igrışan

Librăria Invățătorilor din jud. Arad

Soc. coop. de apr. producție și desfacere cu sediul în orașul Arad.
Nr. 118/923

Arad la 19 V. 1939

Convocare

În conformitate cu art. 37 din statute și a hotărârii Consiliului de Administrație se convoacă:

a IIIa Adunare Generale Ordinară.

16 a membrilor librăriei învățătorilor din Arad pe ziu de ²⁹ 11 Iunie ora ~~X~~ 1939 ^{1/2} m. în localul Casei Învățătorilor din Arad, cu următoarea

Ordinea de zi:

1. Cuvântul de deschiderea adunării darea de seamă asupra gestiunii pe anul 1938.

2. Ascultarea raportului Comisiunii de Cenzoii:

3. A se discuta, aproba, sau modifica bilanțul și împărțirea beneficiului și a se da descărcarea consiliului de gestiune.

4. Adoptarea Statutelor cu noua lege a cooperăției.

5. Inscrierea cooperativei la Institutul național al cooperăției ca membru.

6. A lua cunoștință, că librăria a contractat un împrumut dela Banca Invățătorilor până la aceasta dată de 173000 lei.

7. Să se fixeze suma maximă până la care cooperativa se poate angaja în cursul anului 1939.

8. A stabili limitele creditului ce se poate acorda membrilor conducători de cooperative școlare, căminuri culturale, stoluri de străjeri și comitete școlare.

9. Fuziunea cu Banca Invățătorilor conform art. 11 din decret-lege cu aprobarea Institutului Național al Cooperăției.

10. A reînoui 3 din membrii Consiliului de Administrație și alegerea unui membru în consiliu în locul Dlui Vasile Nicolaescu al cărui mandat a fost invalidat de consiliul de administrație în ședința din 1 Maiu 1938. Mandatele următorilor membri au expirat, Dl Lazar Igrășan, Dl Lascu Ion și Dl Nonu Mircea.

11. A alege 3 censori activi și 3 censori supleanți.

12. Delegarea unui membru care să reprezinte societatea la adunările cointeresate, în caz de lipsă a președintelui.

13. A vota bugetul de venituri și cheltuieli pe anul 1939.

14. Propuneri cu privire la mărirea capitalului, înființarea unei tipografii și legătorie de cărți, caiete și registre, introducerea articolelor de îmbrăcăminte străjerească și confecțiunea articolelor pentru elevi, învățători și valorizarea confecțiilor făcute de elevi.

Bilanțul, contul de profit și pierdere, contul fiecărui membru al librăriei, raportul comisiei de cenșori sunt puse la dispoziția D-lor societari. Se va păstra secretul operațiunilor față de alți membri ai librăriei. Registrele, în acest scop, sunt în localul librăriei timp dn 10 zile înainte de ținerea adunării generale.

În caz de neîntrunirea majorității statutare, adunarea generală va avea loc în ziua de 13 Iulie 1939 la aceeași oră și în acelaș local, fără altă convocare, când se vor lua hotărâri cu orice număr de membri prezenți.

Membrii debitori cari n'au achitat datoriile lor scadente și expirate, sau sunt în restanță cu capitalul social, n'au drept de vot.

Voturile se fac prin ridicări de mâini, afară de cazul, când o cincime din numărul membrilor, prezenți vor cere vot secret (cu buletine scrise). Deciziunile luate de adunarea generală sunt obli-

gatorii pentru toți societarii, chiar și pentru aceia cari n'au fost prezenți.

Nici un societar nu poate avea mai mult decât un singur vot, oricare ar fi partea sa socială.

Cei absenți pot fi reprezentați.

Un asociat nu poate fi mandatarul decât al unui singur asociat. afară de votul lui, care trebuie să prezinte un mandat scris, certificat de doi asociați. Mandatarul trebuie să fie membru cu dreptul de vot.

Administratorii și funcționarii cooperativei nu pot primi mandat de reprezentare și nu pot lua parte la vot pentru aprobarea bugetului, bilanțului, și pentru rezoluțiile ce privesc responsabilitatea lor.

Hotărârile adunării grale se iau cu majoritatea absolută a voturilor exprimate li numai în caz de balotaj, la a doua votare se admit hotărârile cu numărul mai mare de voturi exprimate.

Președinte,
L. Igrășan

Secretar,
T. Țundre

Pașta Redacției

D-lui Gh. Martin. Aflând deabea prin scrisoarea d-tale vestea că te afli bolnav, operat, Școala vremii și colaboratorii ei îți dorim grabnică însănătoșire.

Despre celelalte chestiuni să nu ai nici o grijă, căci toate sunt bune. Detalii vei afla la întâlnire.

Dascăli de ieri și de aziINCRUSTĂRI PE
RĂBOIUL VREMII...

„Il văd ca prin vis...

...Așa ne putem începe dărăpănarea amintirilor despre dascălul Ardelean de ieri, oricare dintre noi care am fost crescuți sub oblăduirea apostolească a lui.

Chipul său, ne răsare mai mult așa cum ne-a impresionat pe noi și pe tot satul, în strana de unde intona cherovicul sau un irmos care mișca pe toți credincioșii. Perdut în mireasma cântecelor bisericesti și în mirosul de tămâie, care făcea din toți ascultătorii slujbei religioase, o singură simțire, o singură întonare a rugăciunii spre tatăl îndurător, — acesta este dascălul scos din amintirea vremurilor noastre trecute.

Clasa lui era stupul unde roiau și se împreunau avântul cântecelor naționale și a troparelor sfinte.

În mucenicia lui apostolească, dascălul crescut în tradiționalii ștâlpi ai conservării naționale, era exponentul gândurilor și nevoilor poporului său care-l susținea și pentru care trăia. Figura lui senină, adăpostită într-o casă cu strașină de trestie și unde se adunau copii satului să-și primească lumină, — era aceea care-l confunda mai mult cu sufletul colectiv al satului.

Dacă azi susține cineva că spiritul gregar, de comunitate socială a Ardeleanului este un defect, — ieri a fost o calitate salvatoare a existenței noastre naționale, în mijlocul tentațiilor seculare de nimicire la care eram expuși de stăpânul vremelnice.

Confundarea, trăirea intensă în spiritul poporului, găsesc o caracteristică a intelectualului ardelean antebelic și îndeosebi a dascălului. Ridicat din mijlocul satului, susținut la școală cu traista de mălăiu, necunoscând excentricitățile monderne pe care le cunoște normalistul de azi, termina preparandia cu aceeași nealterată curățenie sufletească cu care a plecat, împodobit cu mai multă însuflețire și dragoste pentru acei de unde a plecat, el se întorcea la ai săi să le spună cu vorbele lui de aur, despre „un nume de Traian“ și să le cânte cu o voce mai plăcută, cântecele din strana

satului — alături de care și el copil a intonat primele răspunsuri liturgice.

Gândul lui era al neamului; lupta lui era lupta națională și deaceea tot apostolatul său, era apostolatul neamului.

Spiritul care-l respira în Școala Normală, era spiritul și atmosfera prin care respira și trăia tot neamul.

Sub cotul lui, care răzima tâmpla albită și curată, se găsea bucovna îmbătrânită în care se țesea „norocul nostru-al tuturor“. Sub fruntea lui senină de părea „un mag din basme“, se perindau gândurile obidiților, și sfaturile lui erau percepțiile biblice la cari s'a adăpat de mic copil.

Așa l-am cunoscut și așa ne trăiește în amintire precum l-a prins poetul în momentul cel mai caracteristic în care ne apare:

*„Pierdut ascult troparul tău din strană
Și tainică și sfântă-mi pare clipa
Parcă duhul altei lumi m'atinge
In sbor domol, pe frunte cu aripa.“*

Mai sunt și azi dascăli hrăniți de acelaș duh, cântăreți ai stranei, dar parcă sunt nechemații vremii, sunt dintr'o lume care-ț dorea însă s'a scurs. Dascălul în ochii căruia „focul mare al dragostei de lege“ și care prin „potopul veacurilor negre, ne-a luminat cărările pribeg“, a trecut deodată cu mentalitatea care l-a crescut, „și la vremuri noi oameni noi“. Dascălul ardelean de azi trebuie să fie dascălul român de pretutindeni. Chipul lui e azi nedefinit, inconsistent, nu-l putem decât visa însă nu-l putem prinde într'o imagine proprie

Transformările mari pe care le-am trăit și le trăim, ne împiedcă de a ne forma o părere despre ce trebuie să fie dascălul ardelean de azi, Idealul pentru care trebuie să lupte și în cadrul căruia trebuie să-și modeleze toată opera, nu e destul de lămurit, se dibuește în definirea lui.

Noua viață care se tinde să se formeze, n'a fost unificată și mulțimea dezideritelor puse pe seama lui, îl determină a merge cu pași incerti și prin dibueți.

I s'a aruncat în spinare toată opera pe care o necesită viața neamului și destinându-l a nu-și putea îndeplini nimic cum trebuie și din suflet. Tot ce conducătorii destinelor românești credeau c'ar fi imperative raționale, i se pretinde dascălului

uitându-se că și el e om și e încadrat într'o misiune specială în angrenajul social național. Pretențiile care i se cer, îl vreau un enciclopedist capabil de muncă de Sisif, transformator și moderator al întregului suflor românesc deodată, neglijându-se ideea că opera educativă este o muncă, ce necesită timp și nu-și dă

I se răpește astfel elanul, avântul cu care s'ar anima în vârtejul național, însuflețirea care singură ar asigura viabilitatea operei educative, impregnându-se toată munca lui de o coloratură și notă sceptică și aridă. Enciclopedismul științific, intelectualismul exagerat cu care să înfrunte apanajul cunoștințelor specialiștilor universitari, i-ar forma nota distinctă azi.

Sterpiciunea intelectualismului modern, îi denaturează misiunea apostolică și desinteresată, punându-l în vădită opoziție cu învățământul schițat mai sus. Egoismul și individualismul pronunțat, mândria și desinteresul față de masa mare, îl împing la desconsiderarea celor de unde s'a ridicat. Neparticiparea și desinteresarea de nevoile și aspirațiile colective vor fi punctele spre care parcă ne'ndreptăm.

Sădirea în sufletul învățătorului a unui ideal bine conturat, privându-l de științifismul searbăd și însuflețit la căldura sufletului comunității naționale pentru realizarea căruia învățătorul să se identifice și să se regăsească în sufletul mulțimii pe care s'o servească cu abnegație și sacrificiu, trebuie să i se pretindă învățătorului român. Nu detașarea de mulțime și trăirea în turnul de fildeș al enciclopedismului rece, ci lupta dărză și încăpățanată pentru mândria sufletului al Noului Românii, să fie lozinca cu care să plece învățătorul din Școala Normală în mijlocul românismului autentic. În lumina acestor păreri se va designa pe viitor icoana dascălului noilor imperative naționale, ca un vajnic luptător și însuflețitor al maselor, educator și realizator al unui eroism viril în sensul destinului de afirmare a Națiunii.

Îndrumătorii școlii de azi au înțeles aceste exigențe imperioase și prin noua îndrumare socială dată învățătorului se caută o orientare a întregii lui activități, pe linia destinului Neamului și istoria operei educative îndeplinită de învățătorul nouilor comandanți, îl va așterne în paginile ei, într'o continuitate și legătură cu a celui de ieri, însă adaptat nouilor împrejurări.

Psihologia și spiritul de asimilare cu al poporului, care am crezut-o caracteristică învățătorului de ieri — trebuie continuată

de cel de astăzi, înlăturându-se individualismul și intelectualismul în care dibue, revenind la matcă, cu noi energii și în fața noilor necesități cu o adâncă însuflețire eroică să-și continue misiunea educativă.

Petru Șerban

Inv. șc. apl. Timișoara

Pentru Direcțiunile Școlare

Laboratorul de Psihologie extrimentală al Universității din București, aduce la cunoștința Direcțiunilor tuturor categoriilor de școli (școli primare, licee teoretice, industriale, comerciale, școli normale și de menaj), că materialul psihologic (fișe, teste, instrumente) pentru studiul individualității elevului și pentru pre-orientare și orientarea profesională, *nu mai poate fi procurat decât în lunile Septemvrie și Octomvrie* ale fiecărui an.

Aceasta, întrucât profilul psihologic sau psiho-profesional se cere urmărit, verificat și completat prin observație de lungă durată (cel puțin un an).

Direcțiunile școlilor sunt foarte stăruiitor rugate să se gândească *din vreme* asupra materialului necesar și să și-l procure *din timp*.

Prospectele Laboratorului, pentru materiale și publicațiuni pot fi trimise imediat la cerere.

După 1 Noiembrie, Laboratorul de Psihologie din București *nu mai livrează nici un fel de material* și nici *nu mai răspunde corespondenței* în legătură cu procurarea materialului.

Pentru materialul procurat, Laboratorul eliberează chitanțe, într'un singur exemplar, pe cari Direcțiunile școlilor le vor timbra conform legii timbrului. Facturi nu se eliberează.

Direcțiunile școlilor sunt rugate să aducă aceste dispozițiuni la cunoștința d-lui profesor de Filosofie și Pedagogie, d-lui medic școlar și conducătorului laboratorului psihologic școlar.

Revizoratul Școlar Arad.

Nr. 2940—1939.

Domnule Director,

Binevoiți a lua la cunoștință cele ce urmezază: *Extras*. Ministerul Educ. Naț. Dir. Inv. Primar-Normal Nr. 89832—1939. Domnule Revizor, Avem onoare a trimite mai jos în copie, decizia Nr. 89832 din 17 Mai 1939, spre a lua cunoștință cum și măsurile convenite pentru executare, pt. Director General, ss. Indisc. Șeful Serv. Subdirector, ss. Indiscifrabil. *Deciziune*. Noi Ministru Secretar de Stat la Dep. Educ. Naț., Având în vedere dispozițiunile legii învățământului primar. *Decidem*.

Art. 1. Cursurile școalelor primare încetează în ziua de 15 Iunie 1939.

2. În timpul dela 1—8 Iunie c. școalele vor executa programul stabilit de Straja Țării și comunicat prin comandamentele respective. Toți învățătorii școalelor vor participa obligatoriu la aceste acțiuni în timpul fixat de orar.

4. *Examenele de fine de an pentru cl. I, II, III, V, VI cum se obișnuia să se facă până acum, nu se mai țin.*

Se va ține numai un examen sumar la fiecare școală pentru cl. IV. și examen de absolvire pentru cls. VII. Examenul de cls. IV va consta din proba scrisă la matematică și 1. română; probe orale la matematică, cetire, istorie și geografie.

— Celelalte note se dau după notele obținute în timpul anului.

Notele obținute la matematică, 1. română, istorie, geografie, fac o singură medie cu cele obținute în timpul anului. Pentru cl. IV. nu se eliberează certificat, ci doar evidența elevilor ce doresc a trece în alte școli de grad profesional sau secundar.

În timpul dela 15—25 Iunie, se vor încheia situațiile elevilor, se vor face pregătiri pentru serbarea școlară de sfârșit de an și se va organiza o expoziție generală pe școală cu toate lucrările elevilor, grupate pe clase.

Această expoziție va trebui să înfățișeze o sinteză a realizărilor din cursul anului școlar, în lumina noiei programe.

Tot în acest timp se vor ține examenele pentru elevii pregătiți în particular după normele indicate în legea învățământului particular.

În lipsa examenului de fine de an, se vor organiza în timpul dela 15—25 Iunie, pe plăși, concursuri între cei mai buni elevi, dela fiecare școală, pentru limba română, matematică, muzică, lucru manual și desen.

Lucrările cele mai bune vor fi reținute și împreună cu altele, realizate în cursul anului, se vor depune la revizoratul școlar, care va organiza între 25—29 Iunie, o expoziție

generală pe județ, cu toate realizările și datele necesare, spre a se înfățișa o imagine asupra activității școlilor din județul respectiv.

Se vor adăoga acestei expoziții și date în legătură cu Străjer a.

5. Situațiile școlare, pentru elevii cl. VI, vor fi încheiate până la 15 Iunie, iar ale elevilor cl. VII. se vor încheia odată cu terminarea examenului de absolvire.

Se atrage atenția directorilor de școală că, pentru aceste clase, să se completeze în cataloage și matricole toate datele privitoare la starea civilă, note la obiectele de studii, precum și datele psihologice. În ce privește situațiile școlare ale elevilor din celelalte clase, ele se vor încheia până la 25 Iunie. Pentru aceste clase se vor completa neapărat datele privitoare la starea civilă și notele la obiectele de studiu, urmând ca pe anul viitor să se urmărească completarea în totul a tuturor datelor cerute de matricolă. În acest scop, învățătorii se vor întruni în consiliu și vor proceda la încheierea situațiilor și completarea datelor necesare.

În ce privește nota pentru frecvență, ea se va da pe fiecare trimestru după următoarele norme:

Cine nu are nici o absență nemotivată	—	10
Cine are dela 1—4	"	9
" " " 5—8	"	8
" " " 9—12	"	7
" " " 13—15	"	6
" " " 16—20	"	5
" " " 21—30	"	4
Cine are peste 30 absențe nemotivate	—	3

Calcularea mediei generale va rezulta din adunarea mediilor anuale pe grupe a căror sumă se va împărți la 6.

Până la 25 Iunie, organele de control vor cerceta și vor pune în vedere directorilor de școli că datele numerice din tablourile rezumative dela sfârșitul catalogului și anume:

1. Repartiția elevilor după naționalități și sexe; 2. Frecvența școlară pe zile, luni, trimestru și pe anul întreg și 3. Situația școlară la finele anului școlar, să fie completată de toți învățătorii. Directorii de școli vor trimite apoi copii de pe aceste situații, pe școală, revizoratului școlar, care le va centraliza și totaliza; apoi, va înainta Ministerului, cel mai târziu, până la 10 Iulie 1939, o situație generală a acestor date. Aceste date se vor completa pe formularul dat și în conformitate cu instrucțiunile specifice.

6. Serbarea de fine de an se va face în ziua de 29 Iunie cu o deosebită solemnitate și într'un cadru străjeresc.

Revizor școlar,

Subrevizor școlar,

C. Dogaru

I. Târziu

NOTĂ. Tabelele statistice se vor expedia ulterior. Orice abatere dela aceste dispoziții, va fi imediat sancționată.

Pentru foștii elevi ai Școlii Normale „Ștefan Velovan” din Craiova

Domnule coleg,

„... Izolată ca într'un ținut arctic, școala se profilează pentru foștii elevi din ce în ce mai mult înconjurată de cezurile uitării pentru că să se piardă pe-tru totdeauna din amintirile lor. Niciun semn de viață dela cei ce trăiră anii lor cei mai frumoși în cuibulei cald. Firele, alădată țesute cu atâta grije și dragoste, s'au rupt de mut... și nimeni nu mai găsește drumul lor, ordinoară atât de luminos. Rar mai aflăm câte o veste, și aceea nesigură, despre culare elev și munca lui.

Noi am dori să cunoaștem locul fiecărui și munca ce depune acolo, să refacem legăturile acestei mari familii ce trebuie să fie Școala normală de învățători din Craiova și absolvenții săi.

... Când în 1930 am început să adunăm datele ce ne trebuiau la săparea în piatră a numelor foștilor elevi morți eroic pe câmpul de luptă, ne-a isbit dureros golul ce domnește în jurul școlii. Cui să te adresezi? Pe cine să întrebi? Cu greu am putut afla ceea ce căutăm și suntem convinși că mai sunt încă nume ce trebuiesc săpate în piatra pe care am ridicat-o în cinstea celor morți.

O Școală care trăește numai din prezent este o instituție lipsită de prestigiu, pe care nu i-l poate da decât trecutul său de largă contribuție la deșteptarea valorilor necesare societății.

Când facem apel la fundarea unei Asociații, ne gândim că așa strânși într'un mânunchiu, foștii elevi pot constitui o impresionată mărturisire despre importanța și rolul școlii.

Ne mai gândim că am avea cui să înaintăm rugămintea pentru înzestrarea muzeului etnografic de pe lângă școala noastră, pentru înjghebarea unui muzeu pedagogic ce intenționăm să înființăm și care ar face dovada activității științifice a foștilor noștri elevi, am avea cui să încredințăm primii pași ai tinerilor absolvenți, în cazul când înlămpurarea i-ar duce pe acelaș loc cu înaintași lor... și câte altele nu vor putea să se nască din ființa acestei Asociații.

Cine dorește să facă parte din Asociația foștilor elevi ai Școlii normale de învățători „Ștefan Velovan” din Craiova să ne scrie

Noi vom îngriji să dăm trup acestei Asociații, care va însemna cea mai aleasă bucurie a școlii-mame.”

Mai jos, aflați un proiect de statut în care am concretizat rostul Asociațiunii. Dacă sunteți de acor cu ideea în genere, cu statutele precum și componența Comitetului provizoriu mai jos con-

semnat, vă rog să bine voiți a iscăli adeziunea și a ne-o trimite împreună cu cotizația și taxa de înscriere, adică cu suma de Lei 100.—, potrivit articolului 6 din proiectul de statut.

Pentru conducerea provizorie a Asociațiunii, până la constituirea Comitetului ce urmează să fie ales de prima Adunare Generală, ce se va întruni la o dată de care veți fi anunțați, vă rog să bine voiți a cunoaște că am rugat pe D-nii colegi aci designați să accepte a forma Comitetul provizoriu al Asociațiunii.

1. *Gheorghe T. Dumitrescu* Seria 1925. Inspector General al Ținu ului Olt.

2. *Florea Dumitrescu* Seria 1921. Revizor Școlar al județul Dolj.

3. *Haralambie Biță* Seria 1906. Instit. Craiova, Direct. șc. primare „Traian.”

4. *Ion Antoniu* Seria 1907. Instit. Craiova, Dir. Șc. prim. „Madona Duda.”

5. *Const. Slăvuțeanu* Seria 1910. Instit. Craiova, Dir. Șc. prim. „Obedeanu.”

6. *Alex. Bănică* Seria 1925. Subrevizor școlar

7. *Dumitru Radu* Seria 1923. Instit. Craiova, Președ. Asoc. Invățăt. Dolj.

8. *Ion Țurlea* Seria 1928. Subrevizor școlar.

Acest Comitet primește din partea Dv. mandatul expres de a aduna adeziunile, de a strânge și contabiliza cotizațiile, de a fixa data și face convocările pentru Adunarea Generală.

Așteptând adeziunea Dv. precum și eventualele sugestii, pe care le-am primi cu cea mai mare bucurie ca pe un semn al interesului și dragostei ce ați acorda Asociațiunii, primiți salutările mele colegiale.

Prof. Ilie Popescu Teiușan

Directorul Școlii normale de învățători Craiova

ADEZIUNE

Subcrisul..... învățător în com-

..... jud. fost

elev al Școlii Normale de Invățători „Ștefan Velovan” din Craiova, seria..... declar că mă înscriu membru al Asociațiunii foștilor elevi ai Școlii Normale de Invățătorii „Ștefan Velovan” Craiova, obligându-mă la toate îndatoririle prevăzute în statutele Asociațiunii.

.....
Semnătura

.....
Data

C R O N I C A

Un fapt și trei învățăminte

Către sfârșitul unei trecute, învățătorii din orașul Arad au ales un membru în comitetul școlar al Școlii Normale de învățători.

Acesta este faptul. Ne oprim puțin asupra constatărilor prilejuite, de această alegere, pentru a vedea dacă este sau nu ceva de reținut.

La alegere au participat puțini învățători, pentru că, desemnându-se încă dinainte, două partide, cu acorduri față de doi șefi, unii au preferat să nu aibe ocazia a-și demasca preferințele, lucru care cere curaj civic. Vechea noastră metehană.

A fost ales d. Revizor școlar șef, Constantin Dogaru față de fostul revizor școlar, d. Lazăr Igrışan, actual inspector al școlilor minoritare, particulare.

Lupta a fost aprigă, deoarece a trebuit să se meargă de trei ori la scrutin, cu vot secret, sub directa supraveghere a președintelui acelei alegeri dl subrevizor Iosif Târziu, care a condus cu mult tact și imparțialitate. Favoriții alegătorilor au lipsit Dl Dogaru își serba ziua numelui și, declarase încă din ajun că nu candidează și nu primește să fie ales, deoarece este foarte ocupat cu lucrările revizoratului.

Fiindcă veni vorba despre aceasta, îl rugăm pe dl revizor Dogaru, personal și în numele re-

vistei noastre precum și în numele învățătorilor cari iau parte activă la viața profesională, să primească misiunea pentru care a fost ales, ca să se mențină o frumoasă tradiție din bătrâni, care a stabilit că revizorul școlar este cel mai indicat să reprezinte școala primară și învățătorii ei, în Comitetul școlii normale.

Un alt fapt: un domn învățător dela o școala primară din Arad, a propus pentru a fi ales, pe directorul său La toate trei scrutinele însă, directorul său n'a obținut nici un vot. Unde este sinceritatea?

Credem că se impun trei învățăminte:

1. Spiritul tradiționalist este mai puternic. Abandonat fiind, din calcule personale, de către unii vârstnici, este susținut cu tărie de elementele mai tinere.

2. Contează în viața profesională și trebuie să se țină seamă, numai de acele elemente, cari au curajul opiniei proprii în orice împrejurare. Cei ce șoptesc pe spate și bârfesc uneori, trebuie să nu găsească nici o ureche, care să-i audă.

Sunt elemente cari, prin lipsa de atitudine francă și de sinceritate, nu contează în luptele de promovare a intereselor de corp.

3. Pe zi ce trece elementele tinere devin tot mai solidare și mai puțin dispuse să se lase duse de anumite sugestii cu scop de intrigă.

După 20 de ani**Sărbătorirea tuturor învățătorilor români pensionați sub Imperiul român 1919—1939.**

Actuala conducere interimară a Asociației învățătorilor din județul Arad, compusă din tinerele elemente capabile și cu solidă pregătire — compusă din dnii: C. Stamatoiu, Ion Iluna, Ion Lascu, Gh. Albu, Nic. Cârșea și Alex. Istodorescu — într-o consfătuire redusă a luat laudabila inițiativă de a sărbători într'un cadru impunător pe toți învățătorii români ieșiți la pensie, în cele două decenii scurse sub România Mare.

Programul sărbătoririi care va cuprinde neapărat un serviciu divin un ceremonial al ridicării pavilionului național, o conferință și serbare la Palatul Cultural și un bauchet, se va comunica ulterior, odată cu fixarea datei, fiecărui invitat.

Dorința inițiatorilor este ca la această impunătoare manifestare a pionilor culturii românești să ia parte toți pensionarii în viață — pe lângă oficialități.

De aceea sunt rugați toți dnii directori de școli primare să comunice neîntârziat numele tuturor învățătorilor, dela școlile respective ieșiți la pensie între anii 1919—1939 cu menționarea domiciliului actual, specificându-se în acelaș timp și cei cari au decedat.

Conducerea Asociației voind să bată și o placă comemorativă cu numele acestora, dnii directori sunt rugați să trimită până la 15

Iunie tabloul cerut, pe adresa Asociației de Arad

Asociația

Legi care nu se aplică**În atențiunea Asociației Generale a Învățătorilor.**

Zilnic citesc în ziare că reținerile făcute asupra salariilor corpului didactic primar, se aplică în contradicție cu dispozițiile legilor în vigoare, mergându-se până acolo, încât de cele mai multe ori se rețin salariile în întregime, fără a se ține seamă de acel minimum de existență prevăzută de lege și de care fiecare îns are nevoie.

Bazat pe faptul că sunt membru al Asociației Învățătorilor, cer pe această cale — și sunt sigur că toată învățătorimea se va solidariza cu această cerere — ca în baza art. 56 L. execuțională, înlocuit cu art. 6 din Novelă, care spune clar că: „În ceea ce privește funcționarii de stat, județ sau comună, nu li se poate executa leafa regulată și nici adaosul de leafă, indiferent de titlul sub care acestea se primesc precum și competențele în stare de disponibilitate decât $\frac{1}{3}$ și acestea numai atunci, dacă rezervă pentru cel executat 1000 lei. Azi 1500 lei. (Vezi L. R. M. S.); iar art. 60 L. execuțională, înlocuit cu art. 10 din Novelă, al. 6, punctul 2 spune: „persoanele amintite la art. 54—56 L. execuțională, partea veniturilor lor, ce nu cade în execuție, nu poate fi legate obligatorie nici prin con-

tracte", iar art 61 L, execuțională înlocuit cu art. 11 din Novelă, spune: „Se poate popri cel mult $\frac{1}{3}$ din leafă și indemnizațiile date pentru serviciul prestat", iată de ce cer ca să se intervină de urgență locului în drept ca această stare de încălcare a legilor să înceteze odată, întrucât legea este categorică, spunând clar că: „mai mult ca $\frac{1}{3}$ din salar nu se poate popri nici atunci când aceasta ar fi legată obligatorie prin contracte“.

Din cele expuse mai sus se constată că legiuitorul a ținut seamă că funcționarul const. ăns de mizerii — mai ales că este și prost retribuit — se vede de cele mai multe ori obligat să angajeze pentru refacerea sănătății și pentru întreținerea familiei cheltueli pe care în unele cazuri nu le poate achita la timp.

Aceste cazuri repetându-se la intervale mici — funcționarul se vede deodată aglomerat de o mulțime de datorii cărora nu le mai poate face față.

Pentru a nu fi în permanență expus mizeriilor de tot felul, legiuitorul a avut grijă ca să-i asigure prin lege dreptul de existență, drept, pe care azi — cei cu stomacurile pline — îl nescotesc, trecând peste ori și ce dispozițiune legală.

Mă întreb acum: va răspunde și va lua măsurile necesare Asociația Generală a Învățătorilor, în ceea ce privește reținerile ilegale pe salarii?

Așteptăm!

Marin Ionescu
Arad

Universitatea Populară „Nicolae Iorga”

Universitatea Populară „Nicolae Iorga” își ține în fiecare vară la Vălenii-de-Munte — de treizeci și unu de ani, — cursurile sale, la care își spun cuvântul lor lum nat distinse personalități științifice și culturale.

Anul acesta Universitatea își deschide cursurile în ziua de 15 Iulie, sub conducerea personală a D-lui Profesor Nicolae Iorga.

Durata lor este de o lună și pot fi frecventate de profesori, preoți, învățători, studenți, precum și de către elevii și elevele din ultimul an ai liceelor, seminariilor teologice, școlilor normale, etc.

Pentru o cât mai bună găzduire a participanților, „Asociația Auditorilor Cursurilor Universității Populare” a organizat o cantină unde pentru suma de lei 1300 se poate lua masa în condițiuni destul de bune.

Deasemeni s'au amenajat și câteva cămine modeste, unde pot găzdui până la 200 persoane, cari nu au destule mijlce spre a locul în oraș. Un loc în cămin costă 200 lei pe toată durata cursurilor. Întrucât Asociația nu poate oferi decât pat și saltea, fiecare participant e rugat a lua cu sine cele necesare pentru schimb și învelit.

Pentru rezervarea locurilor în cămin și cantină auditorii trebuie să-și trimită cererea din timp, însoțită de suma respectivă, întrucât admiterile se fac în ordinea achitării acestor taxe.

CĂRȚI

Cât privește pe cei cari voesc să locuiască în oraș, li rugăm să înștiințeze conducerea cursurilor, pentru a li se recomanda locuințe curate și cu preț redus.

Banii pentru Căntină și Cămin adică lei 1500, sau numai pentru Căntină lei 1300, se primesc pe adresa D-lui *Constantin R. Vasilescu*, Cassier Central al Universității Populare „Nicolae Iorga” B-dul Schitul Măgureanu Nr. 1, București I.

După 10 Iulie, orice corespondență și bani se trimit la Secretariatul Universității Populare din Vălenii-de Munte.

În cadrul cursurilor din anul acesta D-I Profesor *Nicolae Iorga* va ține un ciclu de prelegeri vorbind despre „Afirmația vitalității românești”, iar distinși conferențieri, profesori universitar și secundari, ofițeri superiori, medici, magistrați și avocați vor trata subiecte de actualitate din toate domeniile.

Vor funcționa deasemeni cursurile speciale de limba și literatura română pentru minoritari și studenții străini.

Toți participanții sunt rugați a avea acte pentru legitimare. La sosire fiecare va plăti o taxă de lei 25, pentru eliberarea cărții de auditor al cursurilor Universității.

Este de dorit ca acei cari au costume naționale, să le la cu dânsii, în vederea serbărilor și excursiilor ce se fac în fiecare sărbătoare; deasemeni și instrumente muzicale, vioară, etc.

Reducerea pe C. F. R. se va trimite la timp, persoanelor cari au plătit taxele specificate.

Secretariatul Universității

C. Narly:

Pedagogia generală

Cult. Românească, Buc. 1938

Cultura românească de geneză recentă, prin operele cari s'au creat pe toate domeniile de manifestare spirituală, și-a însușit creații atât de sinteză cât și originale, care și-au asigurat viabilitatea.

Literatura pedagogică a venit mai târziu, fiind în funcție de nevoia vitală de îndrumarea spirituală a tinerelor vârstare și era o necesitate mai mult de ordin psihic.

Prof. I. Găvănescul a încercat prin „Cursul de Ped. Generală” apărut în 1898, să dea o vedere unitară asupra chestiunilor de educație căruia i-a urmat în 1930 „Pedagogia Generală” a prof. G. G. Antonescu; bazată pe o concepție unitară și armonică alcătuită, având la bază tendința formativ organicistă.

Ambele tratate de educație aveau caracterul vederilor pedagogice cari dominau epoca în care s'au născut, Herbartianismul intelectualist, propriu pedagogiei clasice, se întrevede atât în punerea problemelor fundamentale cât și în atenția rezolvării problemelor clasice: educația (def. și posibilității) și scopul, formele de educație și mijloacele ei.

Monumentala lucrare „Pedagogia Generală” a dlui C. Narly, este un răspuns competent și original la noile necesități educa-

tive născute sub impulsul dezvoltării vieții social-culturale de azi.

Discutând problemele pedagogiei clasice, augmentează concepția pedagogică la noi cu a patra problemă a „comunității pedagogice”, dl Narly depășește vederile pedagogiei individualiste, pentru a susține o pedagogie a personalității văzută în lumina concepției dsale

Lucrarea voluminoasă pe lângă „Introducere” unde se ocupă de „misiunea educației”, „educație” și „pedagogie” și pedagogia în raport cu științele are patru părți, fiecare tratând problemele fundamentale ale pedagogiei.

Concepând educația ca o acțiune „în care o persoană sau grup de persoane (educatorul) influențează în mod conștient și intenționat pe o altă persoană sau un grup întreg (educatul)”, în partea I discută „problema posibilității educației” reliefând teza care susține puterea educației și aceea imposibilității ei, pentru a reabilita pe baze științifice problema în limitele ei juste științifice, punând apoi educația în raport cu „destinul” și „libertatea”, definind libertatea ca „o manifestare a omului în direcția propriei legi, propriei originalități speciale care pe măsură ce se maturizează în contact cu mediul, devine vocație”.

Partea II-a discutând „problema idealului pedagogic urmărind printr’o privire istorică și sistematică idealurile din pedagogia trecutului, relevă două concepții contrare: socială și individuală, care azi printr’o sinteză unificată în idealul de personalitate con-

cepută ca „maximum de desăvârșire într’o ființă umană a originalității sale specifice, în cadrul principiului social” — diferită de a altor pedagogi personalişti — dl Narly rezolvă problema idealului educativ.

Trecând la p. III la „problema mijloacelor educative unde pentru o mai sistematică indicare a mijloacelor educative s’a încercat dizolvarea uneori arbitrară a unității sufletești pe facultăți, dl Narly își însușește o oarecare perspectivă de ușurare a indicării a rolului, a aplicării educative și a metodelor de formarea funcțiilor sufletești, plecând dela atitudinile sufletului integral. „In toate atitudinile sale sufletul întreg este prezent, spune Narly Totuși putem vorbi de anumite atitudini sufletești de cunoaștere, de simțire și de voință. Dacă în informația primită dela lumea înconjurătoare suntem mai ales receptivi, dacă în sentiment suntem mai ales interpretativi, apoi în voință suntem mai ales reactivi”.

Un capitol în educația inteligenței este destinat „pedagogiei învățământului” care ne pare foarte interesant prin noua îndrumare metodică a învățământului sintetizată în concepția metodei cercetative și principiul concentrării personaliste.

Concepția asupra sentimentului, noua clasificare în funcție de valoarea conformistă și esențială, aplicările educative cari decurg din aceste vederi, metoda trăirilor reclamată, dimpreună cu o bogăție de probleme cari toate se bucură de o deslegare originală în cadrele concepției auto-

rului, ridicate cu aceeași competență și autoritate științifică și în discutarea ed. voinței care primește noi orientări, — ridică prestigiul întregii opere.

Voința conformistă duce la formarea caracterului, iar cea esențială la personalitate. Aplicările educative și metodele propuse, sunt în funcție și tind spre afirmarea personalității. Deși însușită această împărțire a educației din nevoi didactice, unitatea vieții sufletești nu este știrbită.

Dacă până aci ne-am întâlnit cu problemele pedagogiei clasice, în partea IV „comunitatea pedagogică” concepută ca „acea formă de viață proprie oricărui act educativ, care, constituită de conlucrarea sugeneris a educatului și a educatorului, se concretizează în instituțiile de educație ce ne apar astfel ca însăși întruparea comunității pedagogice în diversitatea înfăptuirilor ei reale” autorul primul în domeniul pedagogiei românești pune această problemă — Discutând psihologia educatorului și a educatului — trece la raportul dintre ei reliefând voința de desăvârșire care se găsește la baza raportului dintre educator și educat.

Remarcăm la psihologia educatului accentuarea noii tipologii vocaționale care se va impune alături de cunoscuta tipologie constituțională. Trece apoi la politica școlară, la organizație și organizarea școlară pe care o necesită concretizarea în instituții a comunității pedagogice.

Într-o privire așa sumară asupra acestei opere fundamentale și decisive de noi orientări în

literatura noastră pedagogică lucrarea dlui Narly este o apariție îndrăzneată prin conturarea unei viziuni unitare și originale în jurul conceptului de personalitate. Este o operă de maturitate despre care istoria viitorului își va spune cuvântul, în același timp dl Narly va crea în jurul sale o adevărată școală pedagogică românească, iar sfera sa de activitate sperăm să devină — datorită viziunii filozofice care se întrevede în rezolvarea unor probleme — o adevărată Mecca a Pedagogiei Românești.

Petra Șerban

Școala aplic. Timișoara

REVISTE

Gând curat. Anul 1 No. 3.
Revista școlarilor din comuna Avram Iancu jud. Arad.

Este o revistă lucrată toată de mâna elevilor și multiplicată la șapirograf. Apare sub conducerea dlui inv. comandant străjer *Gh. Martin*.

Pe coverla frumos ornată cu un portal de ghiocci, încheiat deasupra cu titlul revistei, apare poezia *Cântec*, de Cerna; „Ghiocel ce-mi ieși pe coastă, cu plăpânde flori”...

Înăuntru semnează: *Serb Murgu* din cl. IV p. Jurnalul zilei de 27 Februarie; *Gh. Martin* inv. un îndemn: „Fiecare sătean al comunei mele să-și iubească mai mult copilul decât vaca”; *Tomșa Valer* cl. VI „După cuiburi”; iar *Negru Nuțu* cl. VII scena respectivă; *Betea Ion* cl. VI „Primăvara”.

O culegere de chiuituri și cântece de Pavel Vancea, Sandu Nicoara cl. VI, Neag Ilie și Rada Partenie.

Pagina de agricultură este lucrată de *Ilie Codrean* cl. VI, cuprinzând muncile de primăvară.

Mai notăm că *Negru Nuțu* din cl. VII semnează, în afară de scena cu cuiburile și compozițiile: Primăvara și Neagoe Basarab (1512—1521).

Pe pagina ultimă, *Petrișor Crăciun* din cl. VII semnează niște versuri bune în fond, dar nereușite în formă despre: Primăvara.

Revista cuprinde în general 12 pagini pe sferturi de coală obișnuită, cu compoziții originale, de ale elevilor, în afară de două desene cari sunt copiate.

Nu știm ce să admirăm mai mult în această faptă. Fondul, cu adânc înțeles educativ? Ideia genială a colegului Martin? Stăruința străjerească cu care elevi și învățător seot o publicație pentru ei și satul lor, pierdut între munți; departe de oraș? Sau toate deodată?

Școala Vremii notează acest lucru extraordinar și transmite făuritorilor lui încurajările sale pline de admirație.

Vatra. Anul IV. No. 10—11. Revista învățătorilor din Năsăud, condusă de dl. Petru Pop împreună cu un comitet de redacție compusă din dnii: Aurel Groza, D. Maior, P. Son, D. Silvan, L. Zavaschi și D. Vranău.

Apare lunar, în 32 de pagini cu 120 lei abonamentul anual.

În numărul acesta colaborează dnii: Marioara Nacu, Petre Pop, Eleonora Costea, Titu Poenaru, Traian Dumbravă, Emil Precup Aurel Groza, V. Copilu Cheatră s. a.

Remarcăm frumoasa descriere „Excursie la Istambul” de Eleonora Coste în care pitorescul naturii capătă culoarea sentimentelor diferite pe cari le încearcă excursionista, în fața atâtor minuni ale naturii și ale geniului omenesc.

Poesia „Ninge” de d. Petre Pop, diafană ca o stelută de nea ne descoperă sufletul sensibil, de artist, al autorului, cu prea multe speranțe înghețate la poarta iubirilor sale nechemate de nimeni; un desamăgit.

Menționăm și articolul d-nei Marioara Nacu: „Cu gândul peste veacuri” în care face o frumoasă și sugestivă privire etico-socială.

COMITETUL DE CONDUCERE :

Președ Asoc. *Constantin Stamatoiu*, revizor șc. C. Dogaru, s. revizor șc. I. Gâdea, s. revizor șc. *Iosif Târziu*, I. Vărtaciu, Ion Lascu, R. Ponta, Nic. Cârstea, I. Iluna, V. Lădaru, Gh. Moțiu și I. Ungureanu

ADMINISTRAȚIA: *Iulian Pagubă* Inv. pens. Str. Abator 12.

Abonamentele se trimit pe adresa Administratorului.

REDAȚIA: Librăria Învățătorilor, Arad.

Manuscrisele, revistele pentru schimb, cărțile de recensat (în două ex.) și orice coresp. se trimit pe adr.: Redacției.

ADRESA:

Biblioteca Palatului
Cultural

Arad

Tiparii „CONCORDIA” Institut de Arte Grafice și Editară Arad.

